

Føroyingurin Jón fingið heiðursbræv í Kanada

Føroyingar seta okkara land á heimskortið. Ein av hesum er Jón.

100% tryggleika?

Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Vit hava frásøgn frá
“livrafundinum” í
seinastu viku.

Síða 11

Livur og kryvjimaskina

Nýggj stjórnarskipan má fyrst og fremst verja borgaran

Neyðugt við ítøkiligum stigum at verja borgaran móti valdsmisnýtslu hjá myndugleikunum.

Síða 6

Pat og Klæmint funnu saman takkað verið krígunum

Klæmint var beiggi Jørgen Frantz Jacobsen. Vit hava søguna hjá honum og konu hansara Pat.

Síða 9

Til minnis um Elsu Purkhús

Elsa var eitt framúr gott fólk. Vit minnst hana og Jákup.

Síða 21

Kølskipanir til skip, idnað & handlar
Hiltepumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
fresh

Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

KÄRCHER

Vit umvæla eisini

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
idnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Sveisi- og trygdarútgerð til skip

petur & petur · 320870

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Móttøka

Í sambandi við, at Súni Schwartz Jacobsen
1. februar tók við sum stjóri í Føroya Banka,
verður móttøka á høvuðsskrivstovuni
í Húsagøtu í Havn

fríggjadagin 10. februar frá kl. 15.00 til 17. 00

FØROYA BANKI

Umboðsráðsval 2006

Valúrslit Fyri Umboðsráðið í Ognarfelag Tryggingartakaranna

Tey 12 nývaldu umboðsráðslimirnir eru:

Andrias Ziska, Varðabrekka 3, Tórshavn
Anthonius Dalsgaard, Mækjugøta 5, Tórshavn
Birgir Mohr, Sandur
Egon Hansen, Fútalág 14, Tórshavn
Jákup Suni Lauritsen, Sørvágur
Jan Müller, Sleipnisgøta 10 Tórshavn
Jógvan Lützen, Stoksoyravegur 3, Klaksvík
Jónsvein Knudsen, Á Heygnum 7, Saltangará
Mamy Dahl Sørensen, Viðareiði
Páll Petersen, Á Smið, Kaldbak
Regin Hammer, Hanusargøta 7, Tórshavn
Schandorff Vang, Oyrarbakki

Valskeið

Valið er galdandi í fýra ár og valskeiðið er at rokna frá d.d.

Víst verður til lýsing í bløðunum um miðjan januar um val til umboðsráðið fyri Ognarfelag Tryggingartakaranna.

Tórshavn, 3. februar 2006
Ognarfelag Tryggingartakaranna
Stjórnin

OGNARFELAG
TRYGGINGARTAKARANNA

Kongabrugvin · Postboks 329 · FO-110 Tórshavn
Tel 345600 · Fax 345601 · tf@trygging.fo · www.trygging.fo

dagsins **MYND**

Tað er ein óførur sportur at fiska hemara. Í seinastu viku komu hesir garparnir í Vágbotn við einum hemara, sum vigaði 220 pund, og sum var 2,23 m. langur.

Veiðumenninir eru f.v.: Pætur Háberg Johansen, Magnus Bjarnason, Martin Restorff og frammanfyri hann Eiríkur Poulsen.

Tað er annars kent, at stundum eru rend av hemara undir Føroyum, og tá kunnu fiskimenn gera kvetti. Aðra tíðir er púra einki. Hesir eru hepnir, tí hetta er ikki fyrsti hemarin teir koma heim við.

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

22. januar
 Minus 9,2 stig og lot av norðri. "Polar Timmjarmiut" kom inn í morgun at landa. Teir hava fult skip og skulu landa so nógv sum gjørligt til kl. 21, tá teir loysa aftur - líkamikið hvussu nógv er komið upp.

24. januar
 Tað eru minus 14,2 stig og lot av eystri. "Polar Amarloq" skuldi koma higari morgun at landa kl. 7, men av tí at fraktskipið er seinkað, so koma teir ikki til kai fyrr enn seint seinna partin.

Hendan havnin, sum bleiv bygd í 1970 er bara hjørnir; ein stubbi er, sum verður kallaður Atlantkaiin, og hon er 60 m. Hon hevur einki við Atlantarhavið at gera, men danir hava doypt hana so. So er aftur ein stubbi, ið er um 10 m, og hon verður kallað Skonnartkaiin. Longri

inni er aftur ein stubbi, sum verður kallaður Oljukaiin, hon er um 12-15 m long og bleiv bygd í 1976. Mótsettu megin er Fabrikskaiin, sum er 90 m long, men har er aftur eitt hjørn á, so har er ringt at liggja eisini.

Síðan brúgvín yvir um Ulkubuktina varð bygd, er havnin blivin ring at liggja í, tí allur streymur er kominn at renna út við Oljukaiina og víðari til Atlantkaiina og Skonnartkaiina víðari yvir ímóti Fabrikskaiini. Har er ofta ringt at liggja. Tað eru ófantalig viðurskipti í Sisimiut í 2006. Nú eru søgur, sum siga, at landið er farið í gongd við at kanna, um byggjast skal nýggj kai her hjá okkum, men hvussu mong ár tað fer at taka er óvist.

25. januar
 Tað eru minus 9,4 stig og lot av eystri. "Polar Amaroq" var útlossaður um

hálgum fimm seinna partin, og teir sigldu aftur kl. gott 18. "Polar Natar-naq" kom inn at landa í dag; teir fiska rækjur, sum verða koyrdar í sekkir. "Akamalik" hevur verið inni í Nuuk og landað gott 400 tons, og "Natar-naq" hevur eisini verið inni í Nuuk og landað í vikuni.

26. januar
 -9,1 stig og lot av eystri. "Nanok Trawl" kom inn í morgun at landa, teir hava gott og væl 400 tons inni hendan túrin. Teir sigla aftur í morgin kl. 11.

27. januar
 Minus 12,9 stig og lot av norðri. "Lómur" kom inn í morgun at landa, teir hava gott 70 tons inni. "Nanok Trawl" loysti aftur fyrra partin, og "Lómur" loysti eftir miðnátt.

30. januar
 -15,9 stig og lot av norðri.

"Qaqqtsiaq" fyrrverandi "Steffen C" er inni í Nuuk og landar.

31. januar
 Tað eru minus 21,6 stig og lot av norðri. "Polar Timmjarmiut" kom inn at landa í morgun. Skipið hevur so at siga fulla last.

3. februar
 l - 21 stig og lot av norðri. "Lómur" kom inn at landa í morgun; teir høvdu knapt 90 tons inni. Teir loystu aftur til nýggjan túr um kvøldið. "Sermisut" er inni í Manitsok og landar; og skeljabáturin "Louise L" hevur eisini landað og samstundis fingið okkurt gjørt við skeljapumpuna umborð. Tað hava verið føroyingar heimanífrá, ið hava gjørt tað arbeiðið.

Teir smærru bátarnir, sum royna her um okkara leiðir, hava brúkbart fiskari eftir rækjum.

Lizzie

Manningarmyndin vit høvdu í seinasta blað var "Lizzie", og hon er tikin í 1924 sum so nógv av myndunum hjá Absalon Joensen. Klæmint á Syðradali keypti Lizzie úr Svøríki í 1920, og hann førði hana, meðan beiggjin Julius var bestimaður. Í 1925 seldi Klæmint hana til Símun Simonsen, á Høgabóli, í Heiðunum.

1. Rubek Rubeksen, 1. bestimaður, Tórshavn
2. Esmar Jensen, Sørvágur.
3. Jóhannes Karl Joensen, Eiði.
4. Julius Clementsen, 2. bestimaður, Syðradal
5. Sofus Nygaard, Eiði
6. Jógvan Mørkøre, Eiði
7. Juul Poulsen, Tórshavn
8. Poul Johannes Jacobsen, Eiði
9. Michael Olsen, í Klingrutagarði, Sandur

10. Klæmint Clementsen, skipari og eigari av Syðradali, búsitandi í Havn
11. Klæmint Clementsen, Sandur
12. Petur Jálkup Clementsen, Sandur
13. Knút Petur Jacobsen, motorpassari, Eiði.
14. Hans Petur Juul, Skopun
15. Dánjal Jacobsen, Eiði.
16. Petur Jacobsen, kokkur, Eiði
17. Julius Gaard, Svínay
18. Hans Clementsen, Syðradal

AGN

**sild
 tobis
 kúfiskur
 makrelur
 hogguslokkur**

..dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
 telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava eykalutir á
 goymslu og útvega
 teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
 Fax: 44 42 85

FF-blaðið

www.fiskimannafelag.fo

"Lizzie"

Thorben í Viborg:

Berjist fyri teimum blindu

Í 1961/62 var eg á Danmarks Fiskerihøjskole í Middelfart. Hesin skúlin var serliga ætlaður fiskimönnum, men har vóru tó eisini aðrir næmingar. Ein teirra var Thorben Koed Thomsen, ættaður úr Juelsminde nakað sunnanfyri Århus. Thorben var ikki fiskimaður, og kundi heldur ikki vera tað, tí hann var nærum blindur. Hann var tó sera áhugaður í fiskivinnu eins og øllum samfelagsviðurskiptum. Okkurt hava vit havt til felags, tí sambandið okkara millum hevur hildið, hóast meira enn 40 ár eru liðin, síðan vit møttust.

Thorben fór at læra til sosialráðgevara, og hann flutti skjótt til Viborg at arbeiða fyri fólk við breki. Hann hevur eisini verið í Føroyum fleiri ferðir, og Thorben hevur eisini verið góður at heita á í spurningum um sosial viðurskipti. M.a. tá eg sjálvur var formaður í tí nevndini, ið skuldi gera uppskot til revalidering í Føroyum. Thorben giftist við Inger, sum var starblind, og tað er undrunarvert, hvussu væl fólk kunnu klára seg kortini. Tey finga 2 børn, og tað var eingin trupulleiki hjá eini blindari mammu at passa hús, mann og børn.

Inger hevði ikki góða heilsu, og fyri nøkrum árum síðani doyði hon knappliga í góðum árum. Men Thorben hevur nú kastað saman við Kirsten, sum eisini er blind.

Í sambandi við fund har á leiðini varð høvið nýtt til at vitja Thorben og at fáa eitt prát við hann um hansara arbeiði fyri tey blindu.

Fyrst kann verða nevnt, at tað sjálvsagt er eitt sera álvarligt brek ikki at siggja. Men heilt fitt er gjørt fyri at bota um avleiðingarnar av hesum breki. Eitt av hesum er blindaskriftin. Við hjálp av samanseting av 8 ymiskum hevjaðum punktum fyri teir ymisku bókstavirnar, ber til at lesa við fingrunum, og var hetta eitt sera stórt framstig í síni tíð. Blindabøkur fyltu tó sera nógv.

Á tøkniliga økinum eru eisini hend nógv framstig. Eitt tað fyrsta var, at bøk-ur og bløð vórðu lisin inn á band, men teldutøknin

Kirsten og Thorben.

hefur skapt tey størstu framstigini. Eitt av hesum er, at teldurnar hava eitt taluprogramm og kunnu tí lesa teldupost upp, so hann bæði kann hoyrast og skiljast av honum, sum eigur hann. Viðkomandi kann so svarað aftur á sama hátt, sum vit onnur gera tað. Hetta hevur stóran týðning fyri samskiftismøguleikarnar. Men hóast hetta heldur Thorben, at tøkniliga øki hjá teimum blindu ikki fylgir tøkniliga annars. T.d. eru peningaaftakir ikki gjørdar soleiðis, at tær kunnu nýtast av blindum. Tann sum hevur verið í

Amerika veit, at tað er næstan ikki ein elevator, sum ikki sigur frá í talu hvørja hædd steðgað verður við. Hetta er næstan ókent sjálvt á sjúkrahúsum í Danmark. Men her verður víst til frásøgnina hjá Karen Marie Pedersen aðra staðni í blaðnum.

Hampiliga góð sosial trygd

Tað skal eisini sigast, at sosiala skipanin tekur hampiliga væl hond um tey blindu. Kirstin er sera fegin um eitt, sum hon kallar "ledsagerordning". Kirsten kann ikki - sum tey flestu okkara - fara til

handils at keypa sær klæði, tí tá skal man bæði velja og passa, og tað sær hon ikki at gera. Men tað almenna rindar einum fylgjara løn í 15 tímar um mánaðin fyri at fara við henni slík ørindi. Hetta er hon so sera fegin um. Sum í so nógvum slíkum viðurskiptum, eru føroyingar eisini eftirbátar í hesum, men henda skipanin er júst um at verða sett í gildi í Føroyum. Kirstin fær eisini heimahjálpar nakrar fáar tímar, men tó klárar hon so at siga alt tað húsliga hóast hon ikki sær dagsins ljós.

Skrivimaskina til blindaskrift.

Danska blindafelagið Blind fólk í Danmark eru limir í Dansk Blindesamfund, sum hevur umleið 12.000 limir. Felagið er stovnað 8. juni 1911 ella fáar mánaðir áðrenn FF varð stovnað 14. november sama ár. Flestu limirnir eru omanfyri 60 ár. Ofta missa fólk sjónina á gamalsaldrinum.

Felagsskapurin Dansk Blindesamfund er býttur upp í 22 økir, og Thorben er formaður fyri øki 20, sum er Viborg Amt. Sum formaður fyri eitt øki er hann eisini limur í høvudsstýrinum hjá felagsskapinum. Alt hetta virksemi ger, at Thorben hevur nógv samband við almennar myndugleikar. Ein av teimum, hann hevur samstarvað við, er Bent Klinte, sum eftir at hava verið ríkisumboðsmaður í Føroyum, gjørdist stiftsamtmaður í Viborg, og tí eisini kom at umsita sosialar skipanir. Thorben og Bent kundu tosa eitt

sindur um felags føroyskar kenningar. Klinte er nú farin frá vegna aldur og er fluttur úr býnum.

Ein stórir partur av virkinum hjá Dansk Blindesamfund er ein sokallað konsulenttænasta. Her verður farið út til tey blindu at ráðgeva teimum um tey rættindi, tey hava og annars at royna at loysa teirra trupulleikar. Bæði Thorben og Kirsten eru við í hesum arbeiðinum. Hetta merkir, at tey koyra nógv runt í økinum í hýrubili, tí tey kunnu jú ikki koyra sjálvi.

Tey bæði koma annars til Føroyar í august mánaði til eina ráðstevnu. Vónandi kann ein slík eisini gerast íblástur til at bota um korini hjá okkara blindu.

Annars kann meira fáast at vita um korini hjá teimum blindu í Danmark á heimasíðuni: www.dkblind.dk

Kirsten lurtar eftir meðan teldan lesur dagsins teldupost upp fyri henni.

Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari
av FF-blaðnum fyri einans
250 krónur um árið

Verður sent ópostað
(vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn

Vit eru at hitta á tlf. 31 15 69 ella fax 31 87 69
fo-fisk@post.olivant.fo · www.fiskimannafelag.fo

Karen Marie: Stór framstig - men tey kundu verið størri

Ein felags gamal kunningi hjá undirritaða, Thorben og Kirsten, er Karen Marie Pedersen, sum eisini er heilt blind. Hon er leiðari á skeiðsdeplinum hjá Dansk Blindesamfund í Fredericia.

Hon hevur fleiri ferðir verið í Føroyum og havt skeið fyri føroyska blindafelagnum.

Hon greiðir her frá síni fatan av, hvussu tøknnin betur kann koma teimum blindu til góðar.

Tað áhugaverda við Karen Marie er, at hóast hon ongantíð hevur sæð dagsins ljós, so skrivar hon um at “siggja” tað og tað. Einaferð hon var í Føroyum, var hon nakrar dagar við Gjógv, og tað var ikki smávegis, sum hon kundi greiða frá, at hon hevði “sæð”.

Henda frágreiðingin hjá henni er eisini eitt gott dømi um hvussu tøknnin er komin blindum til góðar. Hon fekk teldupost við fyrispurningi um hetta mál, og teldan las postin fyri henni. So skrivaði hon aftur, og hetta er endurgivið orðarætt. Sum tað sæst er stórt sæð eingin feilur í hjá henni.

Det er jo helt klart, at den tekniske udvikling, specielt på IT-området, har

Karen Marie

medført store fremskridt også for blinde. Der er erhverv og arbejdsfunktioner, som vi kan bestride nu, men som ville have været helt eller næsten umulige før, især hvad angår skriftlige opgaver og informationsbearbej-

Karen Marie er leiðari skeiðdeplinum hjá Dansk Blindesamfund í Fredericia, Fuglsangcentret. Sjálv býr hon í Silkeborg, men tað er ikki nakar trupulleiki.

delse.

Men det er også klart, at vi hele tiden må kæmpe for fremskridtene, fordi den tekniske udvikling altid truer med at agterudsejle os. Det hænger sammen med, at udviklingen skabes for folk, der kan se, og så må der efterfølgende udvikles systemer, så vi også kan bruge det, der er udviklet.

Eksemplet med pengeautomaterne er udmærket til at illustrere dette, for hvis man havde medtænkt os samtidig med at disse automater blev udviklet havde det jo været meget lettere.

I USA har man en lov-

givning der pålægger firmaer som vil sælge til det offentlige, at deres systemer og programmer skal være tilgængelig for handicappede grupper, og det er jo noget, de kan forstå. I Danmark har man hidtil forsøgt at følge “de gode viljers vej”, men ikke med særlig meget held. Vi er efterhånden en del, som tror mere på rettighedslovgivning end på de gode viljer, men det gør politikerne ikke endnu.

Et vigtigt område, som vi arbejder på for tiden, er tilgængeligheden af offentlige hjemmesider. Der kan hentes meget information fra kommuners og ministeriers hjemmesider, og de fleste offentlige myndigheder har nu også selvbetjening på deres hjemmesider, så man ad den vej kan udfylde sine ansøgningsblanketter, beregne sin skat, korrigere sin selvangivelse eller forsøgsregistrering osv. Denne selvbetjening er for så vidt en fordel for os, fordi vi så ikke behøver hjælp af andre, til at ordne vores personlige affærer. Men det kræver at siderne er tilgængelige med vores kompenserende programmer til IT, dvs. med tale, punktskrift og forstørrelsesprogrammer.

Alle banker har også netbank, hvor man kan betjene sig selv, betale regninger osv. Man kan bestille billetter på rejsearrangørers hjemmesider osv. Alt sammen meget godt, men det lykkes ikke altid.

ET lille eksempel fra min egen erfaring. Jeg kan godt gå ind på Atlantic Airways hjemmeside og se deres flyruter, trafikplan, afgangstider osv, men jeg kan ikke bestille billetten. Det område, hvor man bestiller, kan nemlig ikke vises på min computer, fordi der er noget grafik, - en hånd der peger på det, man skal gøre, og det får jeg ikke adgang til. Det koster ekstra at bestille pr. telefon, så det er vel egentlig ikke rimeligt, at jeg ikke kan gøre det på nettet, men sådan er det altså. Jeg kan heller ikke bruge min banks netbank, endnu, men de ændrer sig af og til, så det kommer måske en dag. Men også her kunne jeg jo spare gebyrer hvis det var muligt.

Til gengæld kan jeg finde interessante politiske informationer på min kommunes hjemmeside, hvis jeg er dygtig til at bruge mine programmer kreativt, for de pdf-filer de

lægger på hjemmesiden er ikke altid tilgængelige umiddelbart. Jeg kan også finde spændende kulturelle arrangementer mange steder, og jeg kan scannne sager ind, som skal behandles i det klageråd, jeg er medlem af, - hvis de altså ikke er håndskrevne.

Som du ser, er tilgængelighed og tekniske udviklinger et meget komplekst spørgsmål, som kræver, at vi hele tiden er vågne og presser på for at være med. Det ville være en stor fordel for os og alle andre, hvis blinde og andre handicappede automatisk blev tænkt med ind i udviklingen af alle nye produkter, men sådan er det ikke. Det bliver alt for ofte os selv, der skal råbe op, når vi opdager, at en nyudvikling er i gang.

Jeg vil slutte med at understrege, at når vi alligevel er så godt i gang med at bruge de tekniske fremskridt, der er sket, så er det naturligvis fordi teknikken giver så store fordele for os, og fordi mange blinde er så kreative med hensyn til at finde muligheder for at bruge teknikken på vores måde.

Kryvjimaskinan

So má man spyrja? Hvussu vánalig var góðskan, áðrenn maskinan kom?

Seinastu 6 árinu hevur man siglt við partrolara undir Føroyum, og sum flest øll vita, hava øll pørini fiskað nógvan upsa, uppá stutta tíð, helst stór hál frá 250 til 600 kassar. Tað er jú tað ið neyðugt er, tá prísurin er so vánaligur, at fiska nóg og skjótt.

Áðrenn maskinan kom umborð, skuldi ikki bara fiskast, fiskurin skuldi eisini blóðgast, kryvjast og leggjast undir ís, fyrsta hálið kanska eini 250 til 300 kassar (smáur upsi) blóðgaðu vit uppá eini 4-5 tímar og so einar 4 tímar at reinsa, tað vil siga 8 tímar frá tí, at vit høvdu hálað, til fiskurin var undir ísi....(allar helst super kvalitetur?)

Nú var aftur klárt at taka næsta hálið inn, so nú fara somu menn, ið júst

hava arbeitt í 10 tímar út í eitt, aftur undir at blóðga o.s.fr. nú tekur tað ikki 8 tímar at fáa fiskin undir ís, men kanska nærri 10 til 12 tímar.

Aftaná at fiskurin hevði ligið í pavninum í 3-4 tímar, kom einki blóð úr honum, tá man blóðgaði hann. Tá byrjaði hann at stívna og var ringur at arbeiða við. Tá hann so hevði ligið í blóðgipavninum í aðrar 4-5 tímar, byrjaði hann at moltna. Soleiðis helt tað fram, hál eftir hál.

Hettar er nakað, ið eg gangi út frá, at Guðrið veit alt um.

Men nú vaknaði føroyingurin, hann góðtók kryvjimaskinuna, og sjómaðurin slapp at arbeiða undir meira rímligum sømdum. Væl nøgdir fara allir aftur at reinsa, væl vitandi um, at nú fór alt at taka helvtar tíð t.v.s. 300 kassar eru undir ísi aftaná

3 til 4 tímar, tað kundi ikki verið betri fyri fisk og fólk.

Allar afturmeldingar hava verið, at fiskurin er fyrsta floks kvalitetur, og hava vit so livað í tí góðu trúgv. Um summarið hava vit haft trupulleikar av, at fiskurin er ov bleytur, men síðsta summarið við kryvjimaskinu, høvdu vrakararnar á orði, hvussu góður fiskurin var. Men stokkut var gleðin sum vera man hjá okkum sjómonnum, nú hoyra við í útvarpinum at fiskurin er so vánaligur, at hann kostar fiskavirkning milliúnir av kr?

Hvat er trupulleikin? Danir hava brúkt maskinuna síðan 1979 og norðmenn tað sama. Norðmenn fiska nógvan upsa, teir brúka bara maskinu og fáa til tíðir ein prís uppá 9-10 kr/kg, har vit sjáldan koma uppá 5 kr/kg.

Nei, fiskimenn Føroya fólks, nú haldi, eg vit skula

standa saman og mótmæla gongdini ímóti okkara arbeiðsplásum, tey hava so ilt av okkum sjómonnum. Nú byrjar at ganga betri aftur, prísurin er farin nakað upp, og so verður spent bein fyri okkum, sum hava stríðst á havinum í øll hesi ár við sera vánaligum prísnum. Kanska tað eydnast teimum at leggja flotan við, at eingin meira hevur hug at sigla undir Føroyum, ið jú ikki altíð er so tespiligt, hvat gera tey so?

Álvaratos, so haldi eg, at tit lærdu hava gingið alt ov stutt í skúla, tit skuldu fortsett, til tit blivu pensionerað.

p.s (Ella kundu tit komi við okkum ein túr á hávetri.)

Tummas H. Thomassen

Bátafestivalurin 2006

Annað árið á rað skipar Bátafelagið á Toftum fyri Bátafestivalinum 2006.

Bátafelagið á Toftum skipar aftur í ár fyri BÁTAFESTIVALINUM 2006

Í ár verður tiltakið hin 6. mai á havnalagnum á Toftum, og øll tiltøkini, vit kenna frá seinasta ár, verða fyriskipað eins og fleiri og fjølbroyttari tiltøk verða á skránni.

Hesin Bátafestivalur er hin fyrsti í árinum, og besti streymur, har bátafólk hava móguleika at koma saman í einum maritimum umhvørvi, har fokus er sett á alla familjuna, har móguleikin er at taka børn síni við, vit kenna frá seinasta ári, har móguleikin var, at børnini kundu hugna sær í teltinum og tey vaksnu kundu halda sær at gaman í høllini hjá FMF við góðum dansitónleiki frá Countryorkestrinum, iðspældi ein hin mest fjølbroytta tónleik, tilkomin fólk kunna ynskja sær.

Eins og matstovan var opin, har fólk kundu fáa sær ein bita.

Uppboðsøla av málningum
Skemtitekning av lokalum andlitum var á Meksikanskari uppboðsølu.

Í ár verður eisini fleiri tiltøk á skránni, alt hettar koma vit aftur til, tá Bátafestivalurin verður og fara at lýsa við okkara skrá.

Vónandi er Norðoyatunnin opnaður, so eisini norðoyingar kunna fara av oyggj til hettar tiltak.

Onnur tiltøk
Skuldu áhugi veri hjá lokalum felugum í kommununi at verið við, kunnu hesi venda sær til Bátafelagið via email: hwh@post.olivant.fo ella ringja til 22 38 11 og fáa treytir fyri at lutaka.

Stjórnarskipanin og fólkið

Tað ræður um at fáa staðfest trupulleikarnar hjá fólkinum mótvegis myndugleikunum og at fáa teir rættaðar.

Nú hevur nýggja stjórnarskipanarnevndin lagt í vaðið at útvega okkum eina nýggja grundlóg, ið skal tryggja lóg og landaskil.

Í umrøðuni av grundlógini og stjórnarskipanini hevur ótrúliga stórustur verið lagdur á, at “fólkið” er við. Fólkið skal vera við í viðgerðini úr einum enda í annan, so “fólkið” skal kenna stjórnarskipanina sum sína egnu, tá ið hon einaferð kemur til endaliga fólkaatkvøðu.

“Fólkið” als ikki umboðað
Ein meting av leiklutinum hjá “fólkinum” kann gerast við at hyggja at, hvussu nevndin er samansett. Í nevndini eru 24 limir, harav 10 eru serfrøðingar, sum uttan iva vita alt um stjórnarskipan. Teir vita

alt um, hvussu ein slík lóg eigur at verða orðað, men spurningurin er um teir hava kenslu fyri, hvussu borgarin upplivir verandi stýrisskipan.

Umframt teir 10 serfrøðingarnar er nevndin eisini mannað við 14 politikarum - tingmonnum og landsstýrismonnum. Hesir umboða so avgjørt ikki áhugamálini hjá “fólkinum”. Teir eru meira at kalla mótpartar.

Tað er próvfast, at minst helvtin av politisku umboðunum í nevndini hevur havt ábyrgdina av beinleiðis rættarbrotum mótvegis “fólkinum”. Hesi koma enntá av ovastu rók, sum løgtingsformaður, løgmenn og landsstýrismenn. Restin hevur somu ábyrgd, sum hann hevur, ið samtykkir við at tiga. Tey, sum skulu verða vard og tryggjað av eini

stjórnarskipan, hava tískil einki umboð við í tí arbeiðinum, sum fer fram í nevndini.

Umboð fyri “fólkið” vilja fegin geva sítt íkast
Fakfeløg mugu roknaast at vera tey, sum nærmast kunnu kallast umboð fyri “fólkið”. Tískil hevur FF-blaðið lýst sjónarmið vegna “fólkið” ella vanliga borgaran, grundað á royndir hjá fiskimannafelagnum.

Vit halda, at fremsta endamálið við eini stjórnarskipan er at tryggja fólkinum, at tey uttan himpr fáa tey rættindi, sum tey eiga sambært galdandi lóggávu og viðurkendar grundreglur í einum rættarsamfelag. Hetta krevur samstundis heilt greiðar reglur fyri skyldurnar hjá almennum mynd-

ugleikum í teirra embætisfærslu.

Vit finga eina nýggja stýrisskipanarlóg fyri góðum 10 árum síðani. Tá var eisini tørvur á at byrja av nýggjum við greiðum skipanum og greiðum reglum aftan á alt tað, sum hevði gingið fyri seg árin frammanundan, eisini viðvíkjandi rættindum hjá borgarum.

Men tað var so skjótt, at skilið gjørdist eins ringt og frammanundan. Hugburðurin hjá politikarunum var nevniliga framvegis tann, at eingin stýrisskipan skuldi seta avmarkingar fyri teir sjálvar, bert fyri “hini”. Eftir tørvi verða altíð útvegir funnir til at tamba greiðar avmarkingar í stýrisskipanini um, t.d. hvat ein landsstýrismaður kann loyva sær, soleiðis sum víst varð á í seinasta blaði. Úrslitið er, at eingin kann siga við vissu, hvat stýrisskipanarlógin sigur um hetta ella hatta. Tað valdast alt hvønn og hvat málið snýr seg um!

Vit hava kunnað staðfest við ótaldum dømum, at rættarstöðan hjá føroyska borgaranum er minst líka vánalig í dag, sum hon var, tá ið nýggja stýrisskipanin kom í gildi í 1995. Munurin er bert tann, at undan nýggju stýrisskipanina høvdu vit eitt **óskipað** rættarloysi, meðan vit nú hava eitt **skipað** rættarloysi, har tað við “serføroyskari” lógar-tulking altíð kann finnast ein lógarútlekking, sum hóvar politiska viljanum. Teir, sum ginga á odda, vóru verandi løgtingsformaður, fyrrverandi lögmaður og annars landsstýrið undan hesum. Men landsstýrið sum nú situr er einki frægari.

Bert tvey “góð” dømi
Vit skulu tó enn eina ferð nevna tvey dømi, sum vit fyrr hava lýst sera væl. Annað er um eygleiðara við rækjuskipi, sum ólógliga varð noktaður sjúkra-viðbót, og vit máttu allan vegin í rættin fyri at fáa tann rætt, sum vit vistu, at vit áttu. Fyri at royna at káva útyvir hetta rættarbrot, skuldi tingið fáast at samtykkja eina heimild, sum longu var í lógini sambært Føroya Rætti. Henda samtykt hendi dagin eftir, at vit høvdu fingið

Eitt tað seinasta dømi um rættarfatan hjá limi í stjórnarskiparnevndini

Bárður Nielsen er limur í stjórnarskiparnevndini, og tekur undir við orðingum í nýggju stjórnarskipanarlógini um m.a. “rættvísi” og “siðvenju”. Samstundis hevur hann ábyrgdina av viðgerðini av skattamálinum um vistarhald hjá sjófólki, sum vit hava greitt frá í undanfarnum bløðum. Í málsviðgerðini hevur hann sett til viks allar tær reglur um góðan umsitingarsíð, sum annars eru galdandi í danska ríkinum, við tí endamáli at forða fyri, at fiskimenn skulu fáa lógarásettan rætt í umrødda máli.

Lógin er púra greið. Men var hon ikki tað hevði siðvenjan á økinum havt týðning. Hana hava vit lýst og skulu bert endurtaka:

Siðvenjan er í stuttum, at tann sáttmáláháttur, sum málið snýr seg um, stavar frá 1953. Tá skuldi afturat inntøkuni leggjast ein upphædd fyri frítt vistarhald, tá skattað varð. Men upphæddin sum kom til skatt-ingarnar var tann sum var eftir, tá vistarhald var goldið.

Í 1963 kemur nýggj skattalóg, sum strikar upphædd fyri frítt vistarhald og ásetir, at fiskimenn rinda ikki skatt av virðinum av vistarhaldi. Hetta verður í ár 2000 - aftaná 47 ár - broytt uttan nakra lógarbroyting og uttan nakra veruliga lögfrøðiliga viðgerð. Hetta merkir, at lógarbroytingin frá 1963 verður ógildað fyri part av fiskimonnum.

Skattamyndugleikin hevur hin vegin roynt at sáa iva um siðvenjuna á økinum. Vit hava dokumenterað siðvenjuna m.a. við at leggja fram avrokningar. Ein av hesum er frá 1985.

Nú er so tað hent, at málið er komið fyri landskattanevndina, og er Bárður Nielsen biðin um at geva eitt lögfrøðiligt ummæli í málinum. Tað hevur hann als ikki gjørt. Ein persónur, sum eftir øllum at døma ikki er inni í málinum, er biðin um at gera eitt ummæli. Einasta endamálið við hesum ummæli er at grugga málið og at sáa iva um okkara frágreiðing um siðvenju í málinum.

Við at pilka tilvildarligar upplýsingar úr síni heild, verður roynt at billa kærunevndini inn, at tann siðvenja, sum hevur verið galdandi í hálva öld, bert hevur verið galdandi í 1 ár. Hetta verður gjørt við at føra fram, at bert siðvenjan frá 1984 til 1985 kann prógvast. Hetta verður gjørt við at vísa til árið, sam-tíðarskattalógin kom í gildi, hóast hon einki hevur við hetta mál at gera. Ein tilvildarlig avrokning frá 1985 verður so nýtt sum evstamark fyri hesi siðvenju.

Nú fer ein slík grugging ikki at lata seg gera við FF sum mótparti. Men tað eigur at verða skakandi, at slíkt letur seg gera eftir 10 ár við nýggjari stýrisskipan og 5 ár við løgtingsins umboðsmanni. Tað er ikki ringt at ímynda sær, at ein “vanligur” borgari hevur ongan kjans móti eini slíkari “skipan”. Tað skal tó sigast, at grundarlagið er lagt undan Bárð Nielsen. Tað er í veruleikanum tað mest óhugnaliga, at fleiri fylgjandi landsstýrismenn við starvsfólki hava “upparbeitt” eina slíka siðvenju við góðkenn-ing av eftirlitsmyndugleikanum hjá “fólkinum”, nevniliga Føroya Løgting.

Hendan tekningin hjá Óla Petersen kundi eins væl verið nýtt um Edmund Joensen og hansara umsiting av stýrisskipanarlógina. Eingin skal renna seg í nakað loft, so verður ein loysn funnin. Tað størsta “nýskapan” hjá Edmundi er, tá hann sum formaður í landsstýrismálannevndini fekk avtikið skyldina hjá landsstýrismanni at siga satt fyri tinginum. Hetta hansara avrik liggur enntá inni á heimasíðuni hjá løgtinginum. Her skal fyrst farast inn á “leita”. Her skal skrivast “yrkisráð”. Tá kemur fram “Bræv til allar tingmenn”. Í hesum brævi skal klikkjast á “viðlagda notat”. Tá kemur fram skjal sum eitur: “Um ábyrgd lógmans at geva løgtinginum rættar upplýsingar”. Henda ábyrgd verður als ikki nevnd. Einasta endamál við hesum notati er nevniliga at undirgrava hesa skyldu, sum nevnt í seinastu grein. Notatið er ein beinleiðis “brúksanvísningur” til hvussu sleppast kann undan ábyrgdini hjá landsstýrismonnum at geva tinginum rættar upplýsingar.

Hervið gjørdi Edmund sjálvst ábyrgdina til at siga satt til ein lögfrøðiligan spurning! Hann og tingið sum heild gloypti gleðiliga hesa “lögfrøðiligu” niðurstøðu, sum neyvan finnur sín líka hjá nøkrum øðrum tingi í heiminum

dóm fyri, at umrødda heimild var í lógini frá byrjan av. Sum vanligt tá talan var um rættarbrot var semja í tinginum um hetta!

Hitt málið er skattingin av provianti hjá fiskimonnum, har ein ikki nýtist at vera lögfrøðingur fyri at kunna staðfesta, at allar rættarreglur eru settar til viks - bæði í málsviðgerðini og í stóðutakanini í málinum.

Høvuðsreglan hjá almennu umsitingini er tann, at “borgarin” verður settur sum mótpartur, og tað vera nýttar óavmarkaðar kreftir at forða borgaranum í at fáa viðhald, sama um hann hevur rætt ella ikki. Sambært rættarsíðvenju, sum vit eisini greiddu frá í seinasta blaði, átti høvuðsreglan at verið, at ivamál altíð koma borgaranum til góðar. Men í føroysku umsitingini verða øll verulig ella uppfunnin ivamál nýtt ímóti borgaranum.

Bert hesi dømi prógva, at tað er heilt galið við rættarfatanini hjá almennu/politisku skipanini, og tað uttan mun til politiskan lit. Hugburðurin er tann sami uttan mun til flokk.

Allir flokkar hava somu (manglandi) rættarfatan

Tað einasta sum hevur meining við at gera eina nýggja stjórnarskipan er, um hetta kann fáa skútuna upp á rættkjøl. Hetta kann bert gerast, um staðfest verður, hvar trupuleikarnir eru. Hetta hava vit so roynt at gjørt mangar ferðir tey seinastu nógvu árin. Men vit eru eisini teir einastu. Tað tykist at vera semja millum politisku skipanina og teir - eftir egnu tykki - professionellu fjølmiðlarnar, at friða toppin á politisku pyramiduni, tá talan er um rættarbrot móti “fólkinum”.

Av hesi orsök verða mál

Skal “rættvísi” bíða eftir fólkaatkvøðu?

Her skulu verða gjørdar viðmerkingar til tvær av greinunum í uppskotinum til stjórnarskipan:

§4 Valdsbýti, lógræði og rættvísi

- (1) Stjórnarskipan Føroya byggir á valdsbýti, lógræði og rættvísi.
- (2) Allar lógir, siðvenjur og myndugleikar skulu virða hesa skipan.

§7. Rættindi og verja teirra

- (1) Rættindi kunnu bert avmarkast, um tað er neyðugt og í samsvari við fólkaræðiliga og samhaldsfasta stjórnarskipan.
- (2)
- (3) Landsins stovnar skulu altíð verja borgaranna rættindi.

Hetta ljóðar sera væl. Men tað eru okkara royndir, at politikkurin hjá teimum politisku limunum í stjórn-málanevndini er beint tann øvugti av tí, sum teir halda skal standa í stjórnarskipanini, m.a. tá hugsað verður um orðingarnar um **rættvísi**, **viðing** **fyrir siðvenjum**, og at **landsins stovnar skulu verja rættindini hjá borgaranum**.

Vit kundu spurt, um vit veruliga skulu bíða í fleiri ár - til aftaná eina fólkaatkvøðu - fyri at fáa sett hesar útmerkaðu reglur í gildi. Sum tað skilst, skulu vit atkvøða um, at frá tí og tí degi skulu vit hava tað “rættvísi”, sum vit ikki høvdu frammanundan!

“Rættvísi” kann saktans verða framt undir verandi stýrisskipan, og tað er jú her politiska skipanin longu hevur svikið. Her er bert talan um hugburð. Tí kann tað stórt sæð gera tað sama um “rættvísi” er nevnt í stjórnarskipanarlógini ella ikki.

Spurningurin er tískil um vit kunnu fáa eina stjórnarskipan, sum er bindandi fyri politisku skipanina, so vit veruliga verða tryggjað “rættvísi” ella um vit bert skulu hava eitt glæsiligt skjal, sum meira verður ein flott fasada enn nakað annað.

um slík rættarbrot ikki tikin upp av nøkrum tingmanni, uttan mun til um teir eru í andstöðu ella í stjórn. Nærri vit koma skegginum størri verður tøgningin. Stórt sæð tað sama kann sigast um fjølmiðlarnar.

Teir eru samdir um, hvat teir skulu umrøða. Men tað óhugnaliga er, at teir eisini eru samdir um, nær teir skulu tiga. Tað er

lengið, at vit einki føroyskt orð hava fyri at vera “sam-menspist”. Tað er júst tað, talan er um her.

Størsta rættarbrotið sum grundlógar-nevndin fann!

Sama var fyri so vítt eisini galdandi fyri grundlógar-nevndina. Tá hon javnan helt tíðindafundir um gongdina í arbeiðinum hevði ein av fundunum

“rættartrygd” á dagsskránni. Tá kundi nevndin ikki koma í tankar um størri brot á rættartrygdina í Føroyum enn, at fútin einaferð nýtti 10 dagar at svara eini umsókn um at hava eina almenna konsert í Sandagerði. Hetta er fullkomin avdúking av teirri rættarfatan, sum er galdandi í Føroyum. Lopið varð bukk um rættarbrotini, sum føroyskir myndugleikar fremja, og sum eftir øllum at døma skuldu tigast burtur. Men tað sigur nú heldur ikki so lítið um munin millum føroyska og danska rættarfatan, at tað ikki kundi finnast eitt størri danskt rættarbrot í Føroyum enn eitt um eina “lúsa” konsert.

Vit mugu bert vóna, at nýliga upprisna stjórnarskipanarnevndin hevur annan hugburð, og her má álitið setast á “serfrøðingarnar” í nevndini.

Vit umboða (eisini) fólkið

Vit tora at siga, at FF-blaðið er einasta blað, sum óheft av politiskum áhugamálum hevur viðgjørt stjórnarskipanarmál við atliti til tann “vanliga” borgaran. Tilsamans hava vit skrivað 10-tals greinir um hetta evnið saman við greinum um okkara fjølmiðlar, sum stórt sæð bert virka sum politiskar tíðindastovur hjá “maktini”.

Vit kunnu tískil roknast at vera ein tann nærmasti at koma við einum íkasti frá “fólkinum” í tí orðaskifti, sum stjórnarskipanarnevndin sigur seg vilja hava. Tað bendir kanska á nakað positivt, at tað tykist, sum at tað nú er áhugi fyri okkara sjónarmiðum.

Á heimasíðuni hjá nevndini er ein slóð sum kallast “søvn”, og her finnist eisini eitt greinasavn úr bløðunum um hetta evni. Her verða lýst tey sjónarmið, sum alment koma fram um stjórnarskipanarmál. Okkara grein um

hetta mál í seinasta blaði er eisini komin á hesa heimasíðu, sum eitur: www.ssn.fo

Enn er ikki tann stóri áhugi millum fólkið fyri hesum arbeiðinum. Ein sera væl lýstur fundur í Norðurlandahúsinum savnaði bert 30 áhoyrarar í eini høll, har tað vóru pláss fyri fleiri hundrad.

Tað er lætt at gera tað perfektu stýrisskipanina. Í 1936 setti Stalin í verk eina ta mest fullkomnu stýrisskipan, sum heimurin hevði sæð, og tað eru mong onnur dømi um tað sama. Kynstrið er tí tað mótsatta. Nevniliga at fáa fólkið at taka til sína eina stjórnarskipan, uttan at fólkið er nevnt.

Frágreiðingin til vánaligu fundarluttøkuna kann

vera, at “fólkið” ikki kennir á sær, at hetta arbeiðið er nóg viðkomandi. Okkara uppskot er, at tað verður skipað fyri fundi, har evnið er “rættartrygd” ella “fólkið og myndugleikin”. Vit vilja fegin geva okkara íkast til ein sovorðnan fund.

Síðani eigur at verða settur ein bólkur av serfrøðingum í nevndini saman við umboðum fyri “fólkið”, fyrst og fremst umboð fyri fakfeløg, sum skera út í papp, hvat rættartrygd í einum rættarsamfelag eigur at vera. Tá kann politiski parturin í arbeiðinum koma inn í myndina og taka við ella vraka uppskot frá fólkinum.

FF-blaðið
www.fiskimannafelag.fo

Viðgerð av stýrisskipanarlógini

Vit eru einasti fjølmiðil, sum hevur viðgjørt stýrisskipanarviðurskiti við atliti til rættindini hjá borgaranum. Tað gera vit aftur í blaðnum í dag. Niðurstøðan er tann syrgiliga, at at rættindini hjá meiniga manninum í Føroyum eru minst eins vánalig í dag, enn tá vit fimgu nýggju stýrisskipanarlógina fyri 10 árum síðani. Og tey eru nógv verri enn fyri 20 árum síðani.

Í komandi blað hava vit eina grein hjá Kára á Rógvi, næstformann í stjórnarskipanarnevndini, sum er ein uppfylging av okkara grein í seinasta blað. Hann byrjar greinina soleiðis:

FF-blaðið hevur skrivað sera nógv áhugavert og gløgt um stjórnarskipan okkara (stýrisskipana, grundlóg, fyrisitingarlig rættindi, onnur manna-rættindi og grundreglur).

Í blaði nr. 359 skrivur Óli Jacobsen um seinasta stríðið um stýrisskipanarlógina og arbeiðsloysisskipanina og barsilsskipanina.

Stutt sagt stendur stríðið um, hvørt 'jurain' skal liva sítt egnu lív, og juristar skulu sleppa at ráða, hvat stýrisskipan, lógir og lögfrøðilig hugtøk bera í sær, ella um fólkið ígjøgnum síni valdu umboð skal ráða yvir juraini.

Vit, sum í fleiri ár hava roynt at smíða ein avloysara fyri ta illa egnaðu stýrisskipanarlógina, hava ikki júst verið plágaði av áhuga frá vanliga manninum. Eg hugsar ikki, at fólkið standa undir neystaveggjum, sita á kaffistovum ella í messuni og práta um álitini hjá stjórnarskipanarnevndini (fyrr grundlógarnevndini).

Men hetta málið sýnir júst, hvussu týðandi tað er, at 'tann meinigi maðurin' gevur sær far um hesar spurningar. Føroyar hava vald á næstan øllum málsøkjum, og føroyingar kunnu ráða í Føroyum, um teir bara ómaka sær at gera tað. Í 1948 fingur vit eina fittliga stýrisskipanarlóg, ið tíverri varð ov illa umsitin, men sumgjørdist ein hent undanførsla, tá kreppan kom. Politikarar, ið høvdu ábyrgd í felag, lótu sum um, at ongin hevði ábyrgd og bestiltu sær eina nýggja skipan...

Greinin í síni heild sæst á okkara heimasíðu: www.fiskimannafelag.fo

Stjórnarskipanarnevndin

Vit, fólkið í Føroyum...

FORSÍÐA

NEVNDIN

STJÓRNARSKIPAN

KJAK

SØVN

SLÓÐIR

MELDA TIL TÍÐINDABRÆV

Áhugaverd grein í FF-blaðnum

Áhugaverd grein um føroysku stýrisskipanina er í FF-blaðnum 26. januar 2006. Greinin snýr seg um brot á stýrisskipanarlógina og leiklutin hjá lögtingsformanninum, lögtingskrivstovuni og lögmanni í hesum sambandi. Funnist verður t.d. at lögtingskrivstovuni. Greinaskrivarin sigur m.a. um lögtingskrivstovuna, at hon heldur seg ikki hava skyldu at grundgeva fyri sínum niðurstøðum.

Lesið greinina [her](#).

Nøvn á mynd

Hesa myndina av íslenska garnabáti-num "Sæfari" úr Vestmannaoyggjun-um hövdu vit í seinasta blað. Myndin er frá 1958.

Vit hava nú fingið staðfest hvørjir menninir eru. Uttast t.h. er tað John Heinesen, úr Vági. Næstur honum er Marno Jacobsen úr Norðragøtu. Vit hövdu undan jolum eina frásøgn um tá "Gøtunes" brendi og sakk í 1955. Tað var Marno, sum fór til sjós, og varð bjargaður av einum fendara. Í hinum borðinum stendur Henry Jarn-

skor, eisini úr Norðragøtu og favnar. Beint aftanfyri hann sæst høvdið á Bunyan Midjord, eisini úr Vági.

Teir vóru 8 mans við bátinum. Skipari var Siggvi, og afturat honum vóru tríggir aðrir føroyingar, nevniliga Jens Dimon úr Lopra, Alfred Gøtu-skeggi, úr Norðragøtu og Martin Juel Jarnskor, eisini úr Norðragøtu.

Henda manningin sigur nakað um, hvussu stóran týðning føroyingar hövdu fyri íslenska flotan og øvugt.

DEKKMASTER.FO
Fastir, lágir prísir

Bílig og góð dekk til persónbilar, vøruvagnar & jeepar

...tá ið prísurin eisini er avgerandi!

Á GOYMSLU

 Michelin Alpin A2
 vetrardekk,
 195/65-15"

**Fyri hvørt
925,-**

**Fyri settið
2.990,-**

 Zilliom Nimbo
 15" felgur

www.dekkmaster.fo · info@dekkmaster.fo · telefon 227 000

Bjargingarútgerð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar,
 bjargingarvestar, eldslokkiútgerð, bjargingar og
 trygdarútgerð.
 Umboð fyri kenda
 danska merkið
 "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsisdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartransponderar
- Eldslokkjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvelingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

 Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
 Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismissnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkomin at seta teg í samband við Blá-krossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

 Blákrossheimið
 Lynggøta 12

 FO-100 Tórshavn
 Tlf. 31 55 75

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
 Sjálvandi hava vit
 útgerð til GMDSS
 SÝN og Service,
 sum vit eisini gera

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

 Undir Glaðsheyggi 10
 FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
 Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Klæmint úr Konradsbrekku og Pat úr Newcastle:

Funnu saman , tá ið hon ávísti honum hýru undir krígunum

At taka úr blaðnum

Síðurnar 9, 10, 15 og 16 kunnu takast úr blaðnum

Vit hava hitt Pat Jacobsen úr Newcastle. Í sínum arbeiði at ávísa donskum sjómonnum nýggjan kjans, tá ið skip teirra vóru søkt undir krígunum, hitti hon Klæmint úr Havn og tey giftust. Vit hava søguna um tey bæði, sum eisini er eitt íkast til okkara søgu undir bardaganum.

Sum lesarum okkara kunnugt, so vóru vit í Newcastle í Onglandi í mai mánaði 2005 og luttóku í minningarhaldinum, sum varð hildið yvir teir danir og føroyingar, sum fórust á sjónum undir krígunum. Vit hava havt frásagnir frá fleiri um teirra upplivingar, og tær hava verið bæði frá dønnum og føroyingum, sum vóru til minningarhaldið.

Tá hittu vit eisini nú 86 ára gomlu Pat Jacobsen, og kundi hon siga okkum eina serliga søgu. Sjálv er hon ættað úr Newcastle, og hon giftist við Klæmint Jacobsen úr Havn. Klæmint var sonur Marin og Meinhard Jacobsen, og var Klæmint so státt eisini beiggj rithøvundin Jørgen Frants Jacobsen. Tey búðu í Grím Kambansgøtu 17, í Konradsbrekku, í Havn, og tey vóru seks systkin. Afturat báðum beiggjunum vóru systrar: Anna Katrina, Fransiska og Hanna, sum vóru ógiftar og Hella, sum var gift við Dánjal Paula Danielsen av Velbastað. Meinhard doyði ungur - í 1917, meðan Marin livdi til 1954.

Pat var í Føroyum og helt jól hjá dótttrini Marin. Vit hittu hana aftur, og fara nú at lýsa søguna hjá teimum báðum og um teirra virksema undir krígunum.

Tey høvdu hvør sín leiklut, og fara vit fyrst at greiða frá um Klæmint. Vit kunnu lýsa hann út frá tí, sum Niels J. Arge sigur frá í sínum bókaverki um Stríðsárin og út frá frásøgnini hjá Pat.

Varð torpederaður Klæmint Jacobsen sigldi við danska tangaskipinum

Søgulig mynd úr Konradsbrekku. Aftara rað f.v: Anna Katrina, mamman Marin, Fransiska og Hanna. Frammanfyri eru Hella og Klæmint.

Pat saman við dótttrini Marin og Klæmint manni hennara.

“Anglo Mærsk”. Hetta skip varð bygt í 1930 í Newcastle og var yvirtikið av A.P. Møller í 1932 úr Svøríki. Tá Danmark varð hersett, varð skipið tann 23. apríl 1940 tikið av bretskum myndugleikum í Australia. Hetta man vera dagurin, tá ið

skipið er komið í havn, og eftir hetta sigldi tað fyrri bretska myndugleikar.

Undir ringum og vanda miklum umstøðum vísti Klæmint slíkt dirvi, at hann av bretsku myndugleikunum varð heiðraður við heiðurstekinum “Member of the British

Empire, MBE”, eitt tað fremsta heiðursmerkið, sum varð latið.

Fyrst skal sigast, at sum ungur hevði Klæmint hug og hegni til smíðjuhandverkið. Á heilt ungum aldri plagdi hann at hjálpa systkinabarninum Carl Johan Bech, djóra-

lækna, sum umboðaði Solo motorar í Føroyum. Men tað gekk ikki væl at fáa lærupláss í Føroyum. Tískil royndi Carl Johan at útvega honum pláss á verksmiðjuni, sum framleiddi Solo motorarnar í Svøríki, og hetta eydnaðist. Eftir lokna lærutíð fór Klæmint at læra til maskinmeistara, og í 1942 gjørdist hann 2. meistari við tí 7705 BRT stóra tangaskipinum “Anglo Mærsk”.

“Anglo Mærsk” var 26. oktober 1942 á veg til Bretlands við farni úr Freetown í Sierra Leone á vesturstrond Afriku. Teir sigldu í eini konvoy, har tilsamans 44 skip vóru við. Hesi skip vóru tilsamans 300.000 Brt. Av hesum vóru 4 donsk skip. At verja skipafylgið vóru fimm korvettir og tveir trolarar. Men teir vóru kortini álopni av týskum kavbátum og vórðu skotni við 12 torpedum, áðrenn skipið fór til botns. Skiparin á “Anglo Mærsk” var norðmaður, og bert fáir danir vóru við skipinum.

Teir vóru farnir úr Freetown fyrrapartin tann 16. oktober. Veðrið var gott og fyrstu 10 samdøgri hendi einki óvanligt. Men kortini hevði “Anglo Mærsk” fingið maskinskaða longu 3. dagin eftir fráferðina. Skaðin varð umvældur, og teir fingi hini skipini aftur.

Vanlukkudagin tann 26. oktober var alt fylgið státt 200 fjórðingar úr Kanarisku Oyggjunum. Tá varð “Anglo Mærsk” rakt av eini torpedo frá einum kavbáti, og beint eftir kom kavbáturin upp og fór at skjóta við kanón eftir teimum. “Anglo Mærsk” svaraði aftur við kanóneldi, og tá hvarv kavbáturin.

Tá hevði “Anglo Mærsk” fingið stóran skaða, men helt kortini leiðina fram móti Kanariuoyggjunum - tó við minni ferð. Kavbáturin sendi eina torpedo afturat móti teimum, men rakti ikki og rýmdi síðani.

Dagin eftir vóru fleiri kavbátar afturat eftir skipinum. Tann fyrsti skeyt einar triggjar torpedoir og tann næsti skeyt fyra, men eingin rakti. Seinni um kvøldið kom ein av kavbátunum framvið aftur og rakti “Anglo Mærsk” í stýriborð, og nú fóru teir at søkka. Skjótt var til skrávan kom upp úr, og skiparin bað fólkið um at fara í bjargingarbátarnar.

Kl. 18.30 var “Anglo Mærsk” aftur rakt av eini torpedo, og so einari afturat, áðrenn hon fór til botns.

Klæmint hevði frívakt, tá “Anglo Mærsk” fyrstu ferð varð rakt. Hann leyp úr koyggjuni og niður í maskinrúmið. Maskinsjefurin var tá rýmdur upp á dekkið og fekst við ein bjargingarbát. Klæmint tók ræðið á maskinuni og hevði samband við skiparan á brúnni. Hann fór ikki úr maskinrúminum fyrr enn í seinastu løtu, og saman við skiparanum var hann seinasti maður

Framhald á næstu síðu

at fara av skipinum.

Eitt, sum eisini er partur av hesari søgu, er tað, sum minnir um líknandi hendingar undir fyrra heimsbardaga. Eftir at manningin var farin í bátarnar, kom kavbátur uppá prei og bað um umbering fyri tað, teir høvdu gjørt. Teir høvdu bert gjørt sína skyldu. Síðan góvu teir teimum kósini til nærmasta land, hagar tað vóru 40 fjórðingar. Farið var til árarar, og tá ið eitt lot var, varð seglið uppi. Fyrrapartin dagin eftir komu teir í øllum góðum til eina av Kanarisku oyggjunum.

Onnur skip í somu konvoy fingi somu viðferð. Tá skipini komu til áanna Clyde í Skotlandi vóru bert 23 av teimum 44 skipunum eftir.

Systrarnar ánaðu óráð

Klæmint átti fyra systrar. Tær, sum heima vóru, hildu seg skilja, at okkurt var hent við skipinum, sum Klæmint sigldi við, men tær vistu einki fyri vist. Tær fingi einki at vita fyrr enn 22. desember. Mamman hevði hendan fyrrapartin verið nøkur ørindi í býnum. Tá hon kemur aftur, sær hon eitt kuffert í gongini. Ein offiserur stendur í køkinum, og áðrenn hon fær summað seg, sigur hann: „Góðan dagin, mamma!”

Klæmint hevði fingið frí og kundi vera heima í einar 8 mánaðir.

Stutt áðrenn hann skuldi avstað aftur, fekk hann boð um at koma niðan til amtmannin at taka ímóti bretska heiðursløn fyri tað dirvi, hann hevði sýnt, og tað bragd hann hevði gjørt í sambandi við „Anglo Mærsk”. Klæmint var lítillátin, og hann hevði ongan hug at fara niðan til amtmannin, men til endans eydnaðist tað tó mammuni og systrunum at fáa hann at eftirlíka, og tann 2. september 1943 fór hann saman við mammuni og teimum báðum systrunum, sum vóru heima, niðan til amtmannin. Til staðar vóru tveir yvirmenn í bretska herinum, bretska konsulin Normar Vorley, norski konsulin Kildal og Edvard Mitens skrivstovustjóri hjá landsnevndini.

Corbett, kapteynur og amtmaður Hilbert hildu røðu, og Corbett setti heiðursmerkið á bringuna á Klæminti. Nakrar dagar seinni fór Klæmint avstað aftur og sigldi hann til bardagin var av.

Hendan myndin er tikin, tá Klæmint varð 70 ár í 1978. Aftast eru f.v. Anna Katrina og Hanna og frammanfyri Fransiska, Klæmint og Hella.

“Heimið” hjá sjófólkinum í Newcastle

Nú er tað, at Pat kemur inn í myndina. Tá Klæmint kemur til Onglands eftir at skip hansara er søkt, fer hann til Newcastle, har hann hittir Pat.

Vit fara her at taka aftur í støðuna hjá donskum sjófólki undir krígunum. Tá Danmark varð hersett av týskarum í apríl 1940, var danski handilsflotin staddur ymsa staðni úti í heimi. Skipini høvdu tá valið ímillum at halda áfram at sigla fyri eitt hersett Danmark við móguleika at sleppa heim, ella tey kundu velja at sigla undir sameindari leiðslu, og

Jørgen Frantz Jacobsen

hetta merkti, at tey ikki kundu fara heim til Danmarkar, so leingi kríggið vardi. Umborð á teimum skipum, sum valdu ikki at sigla fyri hersetta Dan-

mark, fekk manningin kortini í boði at sleppa av skipinum og at fara til Danmarkar at vera.

Tað var ein heilt stórtur partur av bæði skipum og sjófólki, sum hóast hetta tilboð, heldur valdu at tæna teimum sameindu. Hetta hevði so tað við sær, at hesir sjómenn høvdu einki samband við sína familju í Danmark øll krígsárin, uttan kanska onkuntíð at fáa móguleika at senda eitt Reyða Kross bræv, har tað ikki var loyvi at skriva meira enn í eitt vanligt fjarrit. Afturat hesum kom vandin fyri ikki at bera boð í bý, og hetta gjørdist deydiligur veruleiki hjá nógvum teirra.

Túsuntals av donskum sjómonnum vóru í hesi støðu, og teir høvdu brúk fyri einum “heimi”, t.v.s. einum staði, teir kundu koma, tá teir vóru í landi. Og hetta “heim” gjørdist Newcastle. Tað vóru altíð nakrir hundrað mans, sum vóru heima í senn. Tað hevði verið nógv samband millum Danmark og Newcastle, og tí fall tað náttúrligt at leita til henda býin, sum gjørdist heimbyr hjá 3.000 sjómonnum. Hetta var umleið helvtin av øllum teimum donskum sjómonnum í sameindari sigling. Her var neyðugt við fóstum skipanum at kunna taka ímóti so mongum sjómonnum. Tað var jú

eingin danskur myndugleiki at taka sær av teimum, so í fyrsta umfari fall uppgávan tí á danska konsulin í býnum. Hetta gjørdist skjótt ov nógv fyri hann, og tí vóru tað sjómannafeløgini, sum tóku um endan. Í Danmark hava altíð verið nógv ymisk feløg fyri teir ymisku bólkarnar umborð, og hetta uppbýti helt áfram í Newcastle. Men teir ymisku bólkarnir vórðu tó samskipaðir í Danish Merchant Navy Pool, sum fekk stuttnevnid “poolen”, og sum skuldi taka sær av áhugamálinum hjá donsku sjófólkunum. Til hetta fingi teir stuðul frá ITE, Altjóða Flutningsarbeiðarafelagnum.

Sum frá leið varð eisini álagt donskum sjómonnum, sum komu upp á land í Bretlandi, at fara til Newcastle, og har fingi teir eitt loyvi, sum segði, hvussu leingi teir kundu vera í landi.

Her var nógv at fyrireika, m.a. at fáa høli til virksemd, og tað eydnaðist at fáa høli mitt í býnum beint yvir av St. Nikolas dómkirkjuna í miðbýnum í Newcastle, har árliga minningarhaldið verður hildið. Her var nógv virksemd. Her skuldi sjómennirnir kunna koma og gera tey ørindini, sum teir høvdu brúk fyri og har arbeiddu eini 10-15 fólk. Av virkseminum kann nevast, at eitt blað varð givið út, sum kallaðist “Kureren” og var hetta blaðið eitt sambindingarlið millum “poolin” og sjófólkið. Av øðrum kann

verða nevnt, at tað var eisini ein uppgáva at ávísa sjómonnum eitt stað at búgva, tá teir vóru í landi. Hetta var ikki altíð lætt í eini krígsstøðu, har tørvurin var stóur.

Pat og “poolurin”

Pat koma at arbeiða her heilt frá byrjanini og inntil hon giftist í 1944. Hon kom tí tætt upp at sálini hjá hesum donsku sjófólkunum. Hesir høvdu tað ikki altíð stuttligt. Víst høvdu teir tikið eina greiða støðu fyri teimum sameindu móti týskarum. Men at vera avskorin frá sínum nærmastu var ein stórtur prísur at gjalda. Afturat hesum kom, at tað gekk ikki so væl við krígunum tey fyrstu árin sæð frá teirra sjónarmiði. Útlitini at sleppa aftur vóru sera óviss. Hetta var tann stóri munurin millum hesar sjómenn og teir, sum sigldu við føroyskum skipum, sum hóast alt sluppu til hús.

Teir eldru tóku hetta tyngri enn teir yngru. Tað vóru jú teir, sum høvdu konu og børn heima. Hesir orkaðu ikki at vera ov nógv í landi. Komu teir í land, vildu teir bert sleppa avstað aftur sum skjótast, meðan teir yngru ikki tóku tað so tungt.

Ein av uppgávanum hjá Pat var at ávísa hesum monnum kjans við skipi. Nógvir av teimum komu til Newcastle aftaná, at skip teirra varð søkt, og teir høvdu verið hepnir og vóru slopnir við lívinum. Nú skuldi eitt annað danskt skip finnast at fara við. Tað vóru stórt sæð ikki aðrir arbeiðsmøguleikar enn at fara avstað aftur til sjós. Tað hendi ofta, at hesir menn, sum fingi ávíst kjans á einum nýggjum skipi, als ikki komu aftur í aftur, tí nýggja skipið, teir fóru við, varð søkt. Summir vóru hepnir og bjargaðust enn eina ferð, meðan aðrir máttu læta lív.

Pat var komin at kenna hesar menn, og tað tók henni dygt, hvørja ferð hetta hendi. Og tað ger tað enn.

Pat minnst m.a. ein ungan fittan drong, sum hon hevði ávíst kjans. Hann segði henni, “I will not come back”, og tað gjørdi hann heldur ikki! Í einum øðrum føri vísti ein uppgærd, at av 99 monnum, sum hon hevði ávíst kjans, komu bert 14 undan við lívinum. So tað hevur verið hart. Hetta arbeiðið, sum Pat var við í, var annars stýrt av krígmálaráðnum í London.

Eisini nógvir føroyskir sjómenn komu til New-

Pat og Klæmint sum brúðarpar.

Livradagurinn

Hvussu kunnu vit fáa meira burtur úr livur?

Seinnapartin mikudagin 1. februar 2006 skipaði Fiskimálaráðið fyrri einum "livradegi" í Útvarpshöllini.

Endamálið við fundinum var sambært Fiskimálaráðnum at kunna um, hvussu skipanin við livradøgum fer at virka, og hvussu tillutingin av eyka fiskidøgum fer fram eftir kunngerðum um avreiðing av fiskalivur og treytum um tilluting av eyka fiskidøgum.

Kunnað varð um framleiðslu úr livur og møguleikunum at gera størri nýtslu av tí partinum av fiskinum, sum vanliga ikki verða nýttir til matna ella verður tveittur burtur.

Spurningurin um gagnnýtslu av innvølum varð viðgjörður út frá einum meira breiðum sjónarmiði um "burðardyggja veiðu, fiskiskap við ábyrgd og etiskum hugleiðingum", og greitt varð frá, hvussu altjóða rákið alsamt gerst sterkari og kann ávirka okkum.

Væl av fólki var á fundinum, so sum tað ofta er, tá fiskivinnumál verða tikin upp. Her vóru reiðarar, fiskimenn, fiskifrøðingar, flakavirkismenn, politikarar og onnur.

Livrasøga

Vit fara at siga eitt sindur um forsøguna til livraprátið, sum hevur verið frammi seinastu tíðina.

Tað var í 1994, at fyrsta livravirkið varð sett á stovn í Gøtu og sum síðani varð flutt til Leirvíkar.

Tá sóu vit, at um tær røttu fortreytirnar eru til staðar, ber væl til at fáa fiskimenn at taka livur. Tá var nevnliga tann avtalan gjørd við reiðarafelagið, at fiskimenn skuldu eiga 100% av livrini. Samstundis fingi menn livrapengarnar í hondina, og hetta gav eisini góð úrslit.

Síðani hendi tað, at reiðarafelagið lutvíst segði umrøddu avtalu upp. Teir vildu hava, at livrapeningurin skuldi avroknast

sum onnur veiða. Eisini hendi tað, at skattavaldið vildi hava peningin skattaðan, sum teir eisini høvdu rætt til.

Úrslitið varð, at menn góvust heilt at taka livur. Politiski myndugleikin royndi við lóg at skapa eitt slag av skattafrælsi við at áseta eitt avgjald á livrina, og tað sum var eftir kundi tá gjaldast út uttan skatting. Men hetta avgjaldið var ov stórt, í veruleikanum størri enn skatturin, so her kom einki burtur úr og førði ikki til at tað gjørdist attraktivt at taka livur.

Í 2004 byrjar livravirkið á Eiði, men fortreytirnar hava ikki eggja fiskimonnum at taka livur. Fiskimenn siga, at tað, sum fæst fyri hendan eyka ómakin, er ov lítið til, at teir merkja, at tað loysir seg.

Við partrolarum, har størsta nøgdin av fiski verður veidd, hevur støðan verið tann, at teir hava

fiskað so nógv, at bert tað at standa og kryvja er nóg mikið fyrri ein og hvønn mann. At taka livur fer at hava við sær, at teir verða enn meiri fokkaðir, og at fiskurin kemur seinni til hølðar, sum so aftur hevur við sær at góðskan verður verri.

Henda arbeidsbyrðan hjá manningini, at teir ofta stóðu í samdøgur og kruvdu, hevur so havt tað avleiðing, at kryvjimaskinur eru komnar umborð á flestu trolarar. Kryvjimaskinan fer illa við innvølunum, sum verða bustaðir úr fiskinum, og er hon tí ein forðing fyrri at tað er gjørligt at fáa fulla nýttu burtur úr innvølunum.

Kryvjimaskinan hevur lætt munandi um arbeiðið umborð. Hon hevur eisini gjørt, at størri fiskurin verður kruvdu við hond, og tá hava teir á onkrum partrolara tikið helt fitt av livur og eisini rognum.

Samstundis hevur FF gjørt eina nýggja avtalu við reiðarafelagið, sum sigur, at tað er upp til manning og reiðari at avtala, hvussu eitt fyrri manningina betri býti av livrini skal vera. Hetta hevur verið gjørt í nøkrum forðum, og tað hevur eisini eggjað monnum til at taka livur.

Fundurin

Fundurin byrjaði við, at Bjørn Kalsø, landsstýrismaður, bjóðaði vælkominn. Hann segði endamálið við fundinum vera at kunna um møguleikarnar at fáa meira burtur úr innvølunum á fiski og annars at fáa sjónarmið frá teimum, sum eru avvarðandi av hesum máli. Hann kom serliga inn á livrafiskidagarnar og helt, at her høvdu teir valt at geva fiskimonnum eina gularót heldur enn at nýta pískin. Fundurin endaði við at bjóða luttakarunum at tosa frítt frá livrini! Orðstýrari á fundinum var Jákup Mørkøre samskipari í fiskivinnugransking.

Virkið á Eiði

Fyrstu framløguna hevði Egil Olsen, ein av undangongumonnum á "livraðkinum", sum greiddi frá royndunum hjá Faroe Marine Biotech á Eiði.

Fyrst greiddi hann frá sjálvum virkinum, og kom

Rógvi Reinert, nýggi aðalstjórin í Fiskimálaráðnum

Egil Olsen, undangongumaður á mongum økjum.

Helgi Nolsøe hevði nógv hugskot, hvussu meira kann fáast burturúr innvøli.

Fundarfólk

Dánjal J. Vilhelm, reiðari á línubáti.

Hans Marius Joensen, kendur útróðrarmaður.

so inn á, at tað er sera stórur eftirspurningur eftir livralýsi. Og her telur tað ikki minst, at tað verður meira og meira viðurkent, at lýsi er gott fyri heilsuna.

Virkið hevur havt eina sera trupla byrjan, og tað var ikki fyrr enn í fjør heyst, at gongd kom á framleiðsluna. Álitid hevur fyrst og fremst verið teir stóru lemmatrolararnir.

Egil heldur, at prísurin, sum teir lata fyri livur, er kappingarførur við onnur lond. Fyri toska- og líknandi livur lata teir kr. 5 fyri kg, meðan prísurin í Íslandi er 33 ískr. ella kr. 3,30 í okkara peningi.

Um livur hevði verið tikin á øllum skipum, kundi lættliga fingist virði uppá 30-40 mio.kr. og meira enn tað í útflutningsvirði.

Egil kom eisini inn á kryvjimaskinuna, sum nú er umborð á alsamt fleiri partrolarum. Nú verður so roynt at menna eina maskinu, sum skal kunna skilja livrina frá slógnum. Í tann mun hetta eydnast kann kr. 3 - 3,50 latast fyri hesa livrina.

Tað fer at vera eitt framstig fyri báðar partar. Vansin við livur, sum hevur verið ígjøgnum eina kryvjimaskinu er, at hon hevur nógvar krotur, sum í lötuni einki geva av sær. Men kann virkið fáa tryggjað tilgongd av rávøru, vil tað eisini kunna gera tær iløgur, sum skulu til, fyri at fáa nyttu burtur úr krotunum, og tá kann prísurin hækka.

Tað kann verða skoytt uppí, at móguleiki er eisini at fáa enn meira burturúr við niðursjóðing av livur.

Framtíðar móguleikar at fáa meira burturúr slógnum Næstur at hava framløgu var Helgi Nolsøe, leiðari fyri Granskingarkjarnuni fyri framleiðslutøkni. Hann vísti á teir nógvu móguleikarnar, sum eru at fáa pening burtur úr slógvi. Um alt verður talt saman, kann tað gerast 800 mio.kr., og hetta eru stór tøl, sjálvt um tað bert er ein partur av tí.

Men Helgi man eisini vera ein tann fyrsti at ásanna, at alt hetta er lættari sagt enn gjørt, hóast framstig kanska eru hend, so gongur tað sera spakuliga.

Vit høvdu í 2001 og 2004 frásøgn frá sokallaðu Rubinstevnuni í Noregi, har evnið júst var tað sama, at fáa meira burturúr tilfeinginum. Hóast allar teir móguleikar Noreg hevur fyri at granska

og menna, vóru teir - hesi trý árin - ikki komnir so mikið langt, at teir tóku toskarhøvdini við til lands. Í Noregi verður fiskurin avreiddur uttan høvd, og tey fara øll til havs, samstundis sum nógvur peningur kann fáast burtur úr hesum tilfeingi í Íslandi og Føroyum.

Helgi greiddi frá teimum arbeiðum, sum fara fram við at menna kryvjimaskinur. Baader hevur eina, men hon er bæði stór og dýr. Í Føroyum verður eisini arbeiðt við hesum ætlanum.

Síðan er tað móguleikin at kryvja á landi. Hetta verður gjørt - bæði í Íslandi og Noregi, og má eisini kunna bera til í Føroyum fyri ein part av fiskinum.

Fyri nakað síðani hevði Fiskavirking til framsýningar eina av umrøddu Baader kryvimaskinunum, sum skuldu kunna varðveita bæði livur og rogn. Men hon er farin av landinum aftur.

Síðani var tað Hóraldur Joensen, leiðari fyri Granskingarkjarnuni fyri lívtøkni, sum greiddi frá um aðra "hjávøru" enn livur. Hann var inni á nakað sama spori sum Helgi. Roknað verður við, at sum frálíður kann alt í fiskinum koma til sættis og geva pening. Sjálvt skræðan á fiski kann gerast virðismikil, tá hon verður gjørd til gelatine, sum verður brúkt til alt millum himmal og jørð, líka frá luktilsi til skósvertu. Tað sum verður avreitt av fiski í Føroyum kann geva 6.000 t. av skræðu, og av henni kunnu fáast 1.000 t. av gelatine til kanska fleiri hundrað krónur kg. Okkara sjónarmið er, at vit eiga at gera alt tað, vit kunnu fyri at fáa gjørt tær kanningar, sum kunnu útvega hetta ískoyti til okkara vinnu.

Sjónarmið hjá vinnuni

Næst á skránni vóru innlegg frá monnum í vinnuni, og vóru teir Hans Andreas Joensen, Hans Marius Joensen, Jósup Henriksen og Dánjal Jákup Vilhelm.

Allir vóru samdir um, at sjálvsagt eigur livur at vera tikin. Men hetta kundi ljóða eitt sindur lættari enn tað í veruleikanum er.

Tað er ikki allur fiskur, sum hevur so mikið av livur, at tað loysir seg at taka hana. Dømi um hetta er flatfiskurin, sum trolararnir fiska á landleiðini. Annað dømi er hýsa, sum er ein heilt stórur partur úr veiðuni hjá línuskipunum. Hýsa hevur heilt lítil livur, og hon má fyri alt í

Jónsvein Knudsen, trolarareiðari.

Jósup Henriksen, trolaraskipari.

Guðrið Andorsdóttir, góðskuleiðari á Fiskavirking.

verðini ikki koma í bland við aðra livur.

Sagt verður, at tað skuldi ligið væl fyri umborð á einum línuskipi at tikið livur, tí her er lutfalslig stór manning og fiskurin kemur inn ein fyri ein.

Kanska er tað júst hetta, sum er trupulleikin. Lína er so arbeiðskrevjandi, at tað eru bert einir tveir mans bæði til at reinsa

fiskin og at fáa hann til haldar.

Hildið varð eisini, at leiðbeiningin um at taka livur var ov torskild, og at hetta kanska ikki eggjaði monnum til at fara í gongd.

Óli Jacobsen, formaður í FF, hevði eina stutta framløgu. Hann helt, at tað var ikki nóg mikið, at landsstýrismaðurin helt

livrakunngerðina vera eina gularót, um ikki fiskimenn sjálvir uppfatað tað soleiðis. Sigast kann ikki, at eyka fiskidagar, sum mógulig nytta kann fáast burtur úr seinast í fiskiárinum, er ein framúr sjónlig gularót.

Her eigur landsstýrismaðurin at lurta eftir fiskimonnum. Óli segði, at FF hevur givið sítt íkast, og hann vísti á, at FF fyri langari tíð síðan hevði mælt landsstýrismanninum til at taka upp aftur hugskotið um skattafrælsi ímóti at lata eitt avgjald. Ein slík skipan fer ikki at kosta landskassanum nakað. Í tann mun ein slík skipan kann koma at virka, vil tað geva inn-tøkur til bæði samfelag og landskassa.

Spurningurin er eisini um, at tað almenna ikki eigur at stuðla menning av tøkni, sum kann gera tað lættari at fáa fulla nyttu burtur úr innvølunum.

Kanska kundi eitt slag av politikki á økinum verið upp á sítt pláss.

Livrakunngerðin Rógvi Reinert, sum er nýggjur aðalstjóri í Fiskimálaráðnum hevði eina gjøgnumgongd av kunngerðini um livradagar.

Víst hevði verið á, at við teimum døgum, sum hava verið settir av til "livradagar", gav hetta bert einar 5 dagar pr. skip. Rógvi váttaði, at hetta var rætt, um øll skip fóru inn í skipanina. Men hetta roknaði hann als ikki við fór at henda. Undir øllum umstøðum gjørdist mest í part til teirra, sum vóru fyrstir á sjóvarfallinum.

Stór virði fara fyri skjeyti

Seinastu framløguna átti Guðrið Andorsdóttir, góðskuleiðari á Faroe Seafood.

Hennara evni var "Rákið uttanífrá og økta trýstið frá umheiminum."

Guðrið tosaði fyrst um tey krøv, sum verða sett bæði okkum og øðrum frá umheiminum um at vísa ábyrgd móttvegis stovnum og umhvørvi. Nógv heiti hava verið nýtt í hesum sambandi, og tað, sum vit fyrstu ferð hoyrdu um, var Corporate Responsibility.

Um rákið úti í heimi nevndi Guðrið, at í ST høpi verður í fullum álvara tosað um frá 2010 at banna allari veiðu við botntroli í altjóða sjógvi. Sjálvst um hetta uppskot neyvan verður veruleiki í bræði, so sigur uppskotið sjálvt nakað um hugburðin móttvegis fiskivinnu.

Guðrið sigur, at vit skulu liva upp til altjóða krøv um ábyrgd við, at vit

taka tað sum eina sjálvfylgju, at alt verður tikið til lands, sum kemur á dekkið, sjálvt um menn hava kenslu av, at hetta ikki loysir seg.

Hon kom eisini inn á kryvjimaskinuna og ásannaði, at hesi slapst neyvan undan. Men sum er, riggar hon ikki ov væl. Tað eru ov nógvir kryvjifeilir, sum gera tað, at minni úrtøka fæst úr fiskinum. Tað eru eisini ov nógvir livrabroddar, sum so tarna framleiðsluni.

Men tað, sum Guðrið heldur vera tað ringasta er, at fiskurin ikki verður bløðgaður, og hetta sæst aftur í litinum á flakinum, sum tess vegna verður minni vert.

Okkara svar til hetta er, at sjálvsagt skulu allir feilir rættast, sum kunnu rættast. Men viðvíkjandi blóðging er tað so, at tá stórar nøgdir verða kruvdar við hond, verður heldur ikki bløðgað, um tað við blóðing verður meint, at fiskurin verður skorin á háls, og síðani sleppur at liggja til hann er útbløddur, áðrenn hann verður kruvdur.

Afturat hesum kann sigast, at fiskur, sum má bíða eftir at verða kruvdur við hond, liggur kanska dupult so leingi á dekinum sum tann maskinkruvdi, áðrenn hann verður kruvdur. Tá er nógv størri partur av fiskinum deyður, og tá bløðir hann so í hvussu er ikki. Men tað er rætt, at við maskinkryvjing verður fiskurin ikki skorin á háls, og bløðir tí helst minni enn um hetta verður gjørt. Men so má tosað um, hvat kann gerast við hetta.

Tað skal eisini skoytast uppí, at í Danmark og Noregi verða kryvjimaskinur nógv brúktar. Vit hava fingið váttað frá virki í Danmark, at fyrimunirnir við kryvjimaskinu eru størri enn vansarnir.

Orðaskifti

Aftaná var orðaskifti við uppskotum um, hvat ið kann gerast fyri at fáa meira tilfeingi til sættis. Formaðurin í lögtingsins vinnunevnd mælti til, at í rognatíðini komandi ár verður gjørd ein roynd við nøkrum væl útgjørdum partrolarum, har skipað verður so fyrri, at fiskurin verður landaður bert bløðgaður. Síðan skal hann kryvjast á landi, so bæði livur og rogn koma til sættis.

Fundurin var á eini góðari leið. Semja var um endamálið, nevniliga at fáa allan fiskin til sættis. Nú ræður um í felag at náa málinum.

Barnavanlukkutrygging

Hevur tú tryggjað børnini?

Øll tryggja sær húsini. Bilurin má tryggjast. Og báturin... Men hvussu er við børnunum? Eru tíni børn tryggjað?

Ein barnavanlukkutrygging fevnir um líkams-skaðar á tíni børn, elvdir av vanlukku. At barnið

fær varandi mein er ein sorgarleikur í sær sjálvum, men harafturat kann tað verða ein figgjartilur smeitur fyri familjuna. Hesum tryggjar vanlukkutryggingin ímóti.

Vit bjóða nú øllum børnum undir 18 ár ókeypis

vanlukkutrygging tað fyrsta árið. Og tey næstu árin kostar hon eina ávísa upphædd um árið, sum er tann sama uttan mun til, hvussu nógv børn tú eigur.

Barnavanlukkutryggingin er galdandi alt samdøgrið. Bæði í heiminum, úti í spæli og í skúla.

Tel 345600, www.trygging.fo

TRYGGINGARFELAGIÐ
FØROYAR
- so ert tú tryggari

Vit lata hurðina upp til framtíðina

Ert tú kundi hjá Føroya Tele, ert tú framman fyri restina av heiminum. Føroya Tele mennir saman við fremstu fyrirkunum ta nýggjastu samskiptistøkna. Til tín! Dømi um hetta eru DTT-tøkni til Televarpið og GPRS við EDGE til fartelesfonir. Kom inn í framtíðina við okkum.

www.tele.fo

FØROYA TELE T

MANNING TIL NORRÖNU

Søkt verður eftir manning til Norrönu at byrja uml. 1. apríl

Talan er um øll störv innan catering.

- cheffkøkkur
- móttøkufólk
- tænarar
- barrfólk
- reingerðarfólk
- goymslufólk
- fólk til kafeteria
- fólk til handlarnar
- kokkar
- bakarar

Smyril Line bjóðar áhuga-verd og avbjóðandi störv í einum altjóða umhvørvi har lykkaorðini eru:

- Ábyrgd
- Personligar avbjóðingar
- Dygd

- Faklig menning
- Persónlig menning

Smyril Line sóknast eftir fólki við royndum á høgum, altjóða tænaustigi. Tað er krav, at umsøkjaraarnir duga væl enskt, hava góð samstarvsevni og duga at arbeiða undir trýsti uttan at missa yvirletið.

Heilsuprógv fyri sjófolk krevst (ikki eldri enn 2 ár).

Tað er ein fyrimunur at hava trygdarskeið (ikki eldri enn 5 ár).

Løn og setarnartreytir eru

smb. galdandi sáttmála undir FAS-skipanini við Føroya Fiskimannafelag

Størvini verða sett umleið 1. apríl 2006.

Umsóknir og CV skulu sendast til:

Smyril Line
Manningardeildin
J. Broncks gøta 37
Postboks 370
FO-110 Tórshavn

Ella við telduposti til aðra av hesum tilskriftum:

crew@smyril-line.fo
hotel.manager@norrøna.fo

Smyril Line varð stovnað í 1982, og í dag selja og marknaðarføra vit Føroyar, Ísland, Noreg, Hetland og Danmark um allan heimin.

Høvuðsskrivstova felagsins er í Tórshavn. Eisini hevur Smyril Line skrivstovu í Hanstholm, Bergen, Reykjavík, Kiel og í Lerwick. Agentar eru í Svøríki, Finnlandi, Týsklandi, Eysturriki, Sveits, Benelux, Fraklandi og Italia.

SMYRIL LINE · J. BRONCKS GØTA 37 · POSTBOKS 370 · FO-110 TÓRSHAVN · TLF 34 59 00 · FAX 34 59 50 · OFFICE@SMYRIL-LINE.FO · WWW.SMYRIL-LINE.COM

TÍÐINDASKRIV

Tryggingarfelagið Føroyar bjóðar nú ókeypis barnavanlukkutrygging til øll børn

Frá í dag og árið út bjóða vit øllum børnum undir 18 ár, sum tekna barnavanlukkutrygging, ókeypis vanlukkutrygging fyrsta árið. Harumframt verður vanlukkutryggingin sum heild gjørd enn betri.

Vanlukkutryggingar

Hesa seinastu tíðina hevur manglandi trygging av skúlabørnum fingið nógva umrøðu. Tryggingarfelagið Føroyar hevur í umrøðuni víst á, at hesar tryggingar ikki eiga at standa einsamallar, men vera eitt iskoyti til tær vanlukkutryggingar, sum familjurnar eiga at tekna. At tryggja seg móti vanlukku-tilburðum, eigur at vera líka so sjálvsagt, sum at tryggja húsini og bilin.

Tilboð til barnafamiljur

Vit fegnast nú um at kunna bjóða fram eitt nýtt tilboð, ið er rættað móti barnafamiljum.

Frá í dag og árið út, bjóðar Tryggingarfelagið Føroyar øllum børnum undir 18 ár ókeypis barnavanlukkutrygging fyrsta árið.

Vit steðga ikki her. Framyvir fáa øll nýfódd børn ókeypis barnavanlukkutrygging fyrsta árið.

Betri vanlukkutrygging

Harafturat eru allar okkara vanlukkutryggingar vorðnar enn betri, tí vit hava broytt hugtakið fyri vanlukku í okkara treytum, og tað merkir m.a., at tilburðir, har vanlukkur standast av, at tryggjaði svímar ella verður ússaligur, eisini verða endurgoldnar.

Okkara aðalmál er at skapa tryggleika og við hesum eru vit við til at skapa tryggari karmar um okkara børn.

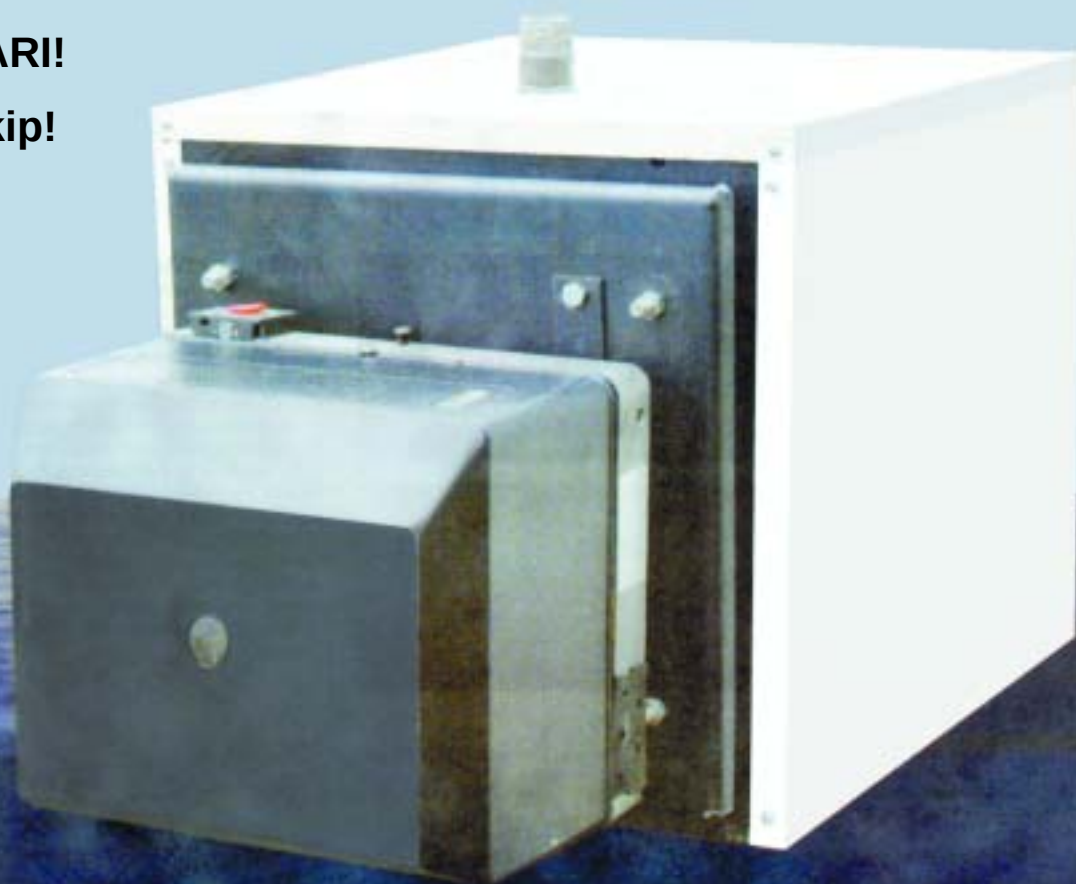
Hógv Handilsvirki

Oman á Sand, postboks 188
FO-660 Søldarfjørður
Tlf. 470 700
Fax 470 401
E-mail: hogv@hogv.fo

NÚ ER GOTT AT VERA BÁTAEIGARI!

Ketilin sum virkar - til bátar og skip!

- Brúkar vanliga oljufýring 230v og umformara!
- Er bert 41 x 41 x 50 cm
- Heldur motorin heitan,
- umframt radiatorar og annað!
- Sera gott fyri tólini á brúnni!

Hógv Handilsvirki · tlf 470 400 · hogv@hogv.fo

Framhald frá síðu 10

castle. Hetta sæst í bóka-røðini hjá Niels J. Arge “Teir sigldu úti”. Her er ofta víst á vitjanir hjá føroyingum, har teir eins og danir í “poolinum” funnu sær eitt heim. Ein uppgerð í Søfolk og Skibe vísir, at av 5.912 sjófólki í uttanlandasigling hjá donskum sjófólki vóru 144 føroyingar. Í mun til fólkatalið vóru tískil dupult so nógvir føroyingar við donskum skipum, sum tað vóru danir. 39 føroyingar doyðu í útlandskari sigling undir krígunum.

Í sjálvum Newcastle var hampiliga friðarligt, hóast býurin eisini varð bumbaður. Pat upplivdið tó “blitzið” í London, tá ið týskarar vildu beina fyri býnum við støðugari bumbing.

Hittir Klæmint

Tað var ígjøgnum sítt arbeiði, at Pat kom at kenna Klæmint, tá hann kom “heim” til Newcastle eftir at “Anglo Mærsk” varð søkt. Tað rann saman teirra millum. Sum nevnt fór hann heim til Føroyar at vera eina tíð, men tá hann kom aftur úr Føroyum til Newcastle, var tað ein partur av arbeiðinum hjá Pat at ávísar honum ein nýggjan kjans. Í fyrstuni hevði hon hug til at ávísar honum. Hon helt ikki, at hann var dani, tí hann tosaði “gøtudanskt”, men henda mískiljingin var skjótt upplárað. Klæmint fekk ávísing at fara við DFDS skipinum “Tomsk”, sum sigldi millum havnir í Europa. Hetta skip varð søkt í 1944, men tá var Klæmint ikki við.

Tað skal sigast, at nógv giftarmál spurdust burtur úr millum gentur í Newcastle og danskar sjómenn. Nógvir teirra búsettust eisini í Newcastle og har á leiðini.

Ein av hesum er tann 86 ára gamli Preben Erichsen. Tað var hjá honum, sum hjá so mongum øðrum. Hann var við donskum ØK skipi, sum sigldi fyrri teir sameindu, og sum eisini hevði Newcastle sum heimahavn. Hann sigldi eisini saman við føroyingum, men hann kom til skaða og gjørdist óarbeiðsførur til sigling. Í 1942 fekk hann arbeiði sum kokkur í danska klubbanum, sum var partur av sama virkseimi sum “poolurin”. Hetta var eitt stað, har danskir sjómenn altíð kundu koma at fáa sær ein bita og annars kenna seg sum heima. Men sum tað var umborð á skipum í

Hetta er St. Nicholas Building, har danski "poolurin" helt til.

danska handilsflotanum, so var eisini her, at serstøk høli vóru til yvirmenninar og onnur høli til teir meinigu.

Pat arbeiðdi sum nevnt í sama húsi, og hon og Preben komu at kennast, og hava tey framvegis samband sínámillum. Preben kom eisini at kenna Klæmint, sum hann eisini stundum hevði samstarv við eftir kríggið. Hann gevur Klæmint tað ummæli, at hann var “en fin mand, stille og rolig”.

Preben tekur til, at hóast menn komu higar, aftaná at skip teirra vóru søkt, og hóast teir vistu, hvussu lívshættilig siglingin kundi vera, so vildu teir flestu altíð fara avstað aftur. Um nakar munur var, so var hetta meira galdandi fyri undirmenn enn yvirmenn.

Preben var eisini ein av teimum, sum fekk sær gentu og konu í Newcastle, og sum búsettist her. Hóast tað var hann sum var verri sjúkur enn konan, so er tað Preben, sum livir eftir. Tey bæði fingi ein son, sum so eisini eigur ein son.

Preben sigur, at tey, sum eru eftir frá krígunum, fækkast. Til jólasamkomuna sum nú var, vóru bert fyra av teimum gomlu,

*Skrúðgonga til frama
fyri Reyða Herin í
Newcastle í 1943.
Hildibjartur bar fram
kvøðu vegna danskar
sjómenn á føroyskum.*

var gubbi hennara. Tey vitjaðu hann eisini seinni í Danmark. Fýra ár eftir at Marin var fødd, fingi tey sonin John.

Aftaná kríggið við “Oyrnafjall”

Í 1945 fer Klæmint til Australia eftir skipinum “Slesvig”, sum var “strand-að” har vegna skaðar tað hevði fingið av krígsávum. Klæmint var við at sleipa skipið til Europa, har tað varð afturgjørt.

Í 1947 fór hann sum maskinmeistari við “Oyrnafjall”, sum upprunaliga var eitt týskt skip. Skipið var ein partur av Marshallhjálpinu til Føroyar, og tað almenna átti skipið nøkur ár eftir kríggið.

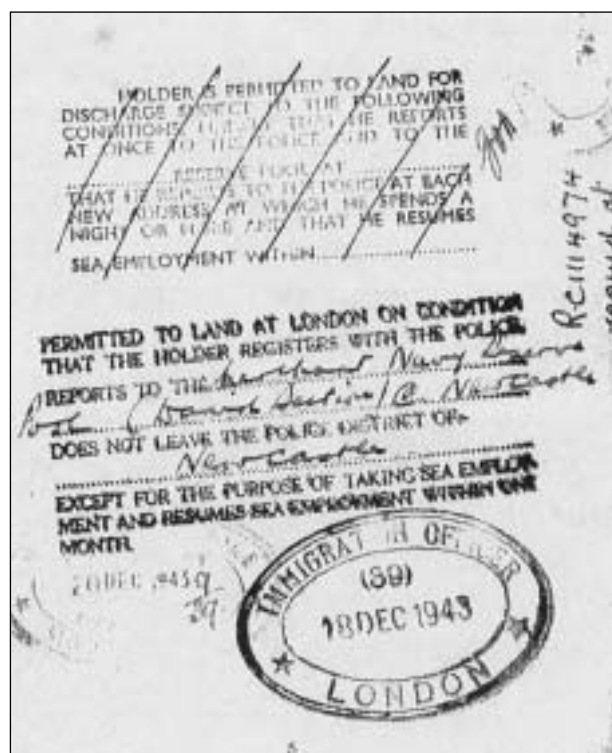
“Oyrnafjall” sigldi víða hvar

Tá kundi familjan sigla við. Og Pat, Marin og John vóru saman við Klæmint, tá tey sigldu í Suðuramerika. Marin minnst, at tey eisini komu til Kuba.

Tá var Castro farin at røra uppá seg, og hetta merktist eisini hjá fremmandafólki. Eisini var “Oyrnafjall” í 1950 í Grønlandi, har teir tóku ímóti saltfiski frá fiskiskipum.

Í 1954 fer Klæmint í land og fær arbeiði á skipasmíðju á South Shields, sum er á Newcastle leiðini.

Umleið 1959 fekk Klæmint starv við jarnbreytina í Newcastle. Men í 1963 fekk hann blóðtøpp og gjørdist avlamin. Hann

Hetta er dømi um tað loyvi, sum sjómenn við donskum skipum máttu hava fyri at koma í land í Bretlandi við treytini um at fara til Newcastle. Hetta loyvi fekk Henry Lindberg, og tað var galdandi í eina mánað.

doyði í Føroyum í 1986, 77 ára gamal.

Aftan á kríggið fekk Pat arbeiði hjá fakfelagnum hjá skipasmíðjuarbeiðarunum, og her arbeiðdi hon í nógv ár. Hon kom eisini at vitja í Føroyum fleiri ferðir, og hon upplivdi tað sum mong onnur, at ferðasambandið var eitt heilt annað, enn tað vit kenna til. Fyrstu ferð kom hon til Føroyar við “Barjamu”, sum var eitt ferðamannaskip. Men tá hetta skipið sakk, var

eingin annar møguleiki enn at fara heim við fiskiskipum, sum landaðu í Bretlandi. Hetta var ikki altíð lætt við smáum børnum. Í Føroyum hevur Pat havt fleiri góðar vinir. Millum aðrar Anettu Wang og Rigmor Restorff Rasmussen, sum báðar eru farnar.

Dóttirin Marin, sum er uppkallað eftir ommuni, kom sum ung til Føroyar at arbeiða eitt summar. Men í dansi í Sandavági hitti hon fiskimannin Klæmint Heinesen. Tey giftust og búgva nú í Sandavági. Hetta er ein góð orsök hjá Pat at koma til Føroyar at ferðast, og nú er tað munin lættari við møguleikanum at koma við flogfari. Marin og Klæmint eiga sonin Petur Klæmint, sum er útbúgvinn innan filmslist.

Sonurin John gjørdist advokatur. Men hann varð illa sjúkur og doyði í 1991, bert 42 ára gamal. Hann og konan Ganet áttu tvey børn, Simon og Kirstin, sum nú eru 17 og 19 ára gomul og eru lesandi í Onglandi. Sjálvt um tey kanska ikki hava verið so nógv í Føroyum, so kenna tey seg at hava ein føroyskan samleika. Tað sama er galdandi fyri Pat, sum altíð hevur kent seg eitt við føroyingar.

Vit hava eina søgu um hetta. Seinast í 70-unum var eitt føroyskt ferðalag í Newcastle og gisti á “Bed and Brekfast”. Nú ringir telefonin, og tað er Pat. Hon var nevniliga granni og hevði sæð ein føroyskan bil í túninum. Hon bjóðaði øllum inn til ein drekkamun. Tá vísti tað

seg, at bilstjórin var granni hjá Klæmint í Konradsbrekku og ein annar í ferðalagnum gjørdist seinni verðóttir til eina vinkonu systir Klæmint, sum kom úr sama grannalagi. So lítill er verðin!

Pat er framvegis sera birg, hóast gongulagið ikki er tað besta. Men hon luttekur trúliga á árligu minningarhaldunum í Newcastle. Higar koma framvegis eitt fitt tal av gomlum krígssiglarum, hóast sjálvst teir yngstu er gamlir menn í dag. Fleiri teirra koma ár um ár, og teir koma so langt frá sum Amerika. Luttøka hevur eisini verið úr Føroyum. Pat kennir teir flestu, eisini frá bardagatiðini. Men eitt slíkt hátíðarhald verður meira og meira avmarkað. Luttakaratalið kann bert minka sum aldurin hækkar.

Pat verið ein eldsál Inger Batchelor er ein av fremstu fyriskiparunum av árliga minningarhaldinum í Newcastle. Hon hevur kent Pat í mong og sigur um hana:

Den første gang jeg mødte Pat var i syklubben i kirken i Eslington Terrace i Jesmond i 1960-erne. En flot dame med et fantastisk kastaniefarvet hår.

Pat har været et aktiv medlem af den danske kirke og har arbejdet hårdt ved julebasarerne for at samle midler til kirkens arbejde. Pat har altid været tro mod den danske kirke.

Der er altid åbent hos Pat, og er der nogen, der har et problem, der skal snakkes igennem, har Pat et villigt øre. Pat har selv været igennem megen sygdom, men det lader hun sig ikke mærke med. Hun har et fantastisk mod og er altid positiv. Jeg kan sove mig fra dårligheden, det har jeg altid kunnet, sådan siger hun.

Pat er så gavmild, og hun kan komme i tanker om at sende den mest vidunderlige buket, bare for ingenting.

Krigssejlerne er hendes hjertebørn. Hun blev så glad, da de kom på besøg i Newcastle i 1980, og blev helt overstadig, da hun fandt ud af, at kaptajn Gejsler var med. Han var "best man" ved hendes bryllup.

Siden har krigssejlerne jævnlige været på besøg, og mange er kommet med deres søfartsbøger og har bedt Pat om at afmønstre dem, hvilken hun har gjort med glæde. Pat kan huske mange

Pat saman við soninum John.

Pat og Klæmint sum yngri.

Sámal Olvhøj úr Elduvík giftist í Newcastle.

Óla Jákup Fugloy giftist eisini í Newcastle, men doyði longu í 1945.

af krigssejlerne, dog ikke deres udseende, men deres stemmer.

Pat var gift med en færing og hun har ofte med begejstring fortalt om Færøerne og sin familie der oppe. Der var ingen tvivl om, hun elskede sin mand meget højt.

Vit takka Pat fyri, at vit hava fingið høvi at fáa hetta íkast til søguna hjá okkara sjófolki. Og ikki minst fyri at vit hava kunnað fingið enn eitt ískoyti til leiklutin hjá føroyingum undir krígunum.

Føroyingar í Newcastle
Newcastle hevur eisini verið ein partur av lívinum hjá einum parti av føroysku sjómunnunum, sum sigldu við donskum skipum.

Tað er greitt frá hesum í bókarøðini hjá Niels J Arge: Teir sigldu úti. Henda bókarøðin fevnir um 5 bind og umrøður gott 100 av hesum monnum. Summir komu aftur í aftur, meðan aðrir ikki gjørdur tað. Nógvir av teimum gingu eisini gjøgnum ótrúliga nógv. Ein stórir partur av hesum monnum høvdu eisini sítt "heim" í Newcastle, og tí er henda frásøgnin eisini ein partur av teirra søgu.

Tað eru fleiri søgur um, hvussu føroyingar hittu hvønn annan í Newcastle. Ein søga er um Halgir Winther og Lill Mohr úr Havn, sum ein dagin sita í kaffistovuni hjá sjómannasambandinum. Tá gongur hurðin, og inn kemur havnarmaðurin Hannis hjá Karl á Kák. Teir vistu ikki, at Hannis var úti og sigldi, men hann hevði verið innibýrgdur í

Vesturafrika umborð á einum donskum skipi. So teir fingur eitt rættligt havnarprát.

Ein onnur frásøgn er um Hildibjart í Dalí, sum sigldi undir øllum krígunum. Hildibjartur var staddur í Newcastle 21. februar 1943, tá 25 ára hald var hildið fyri Reyða Herin. Russarar vóru tá okkara sameindu í stríðinum móti Týsklandi. Hildibjartur var við í skruðgonguni. Umboð fyri tær ymisku tjóðirnar skuldu bera fram ein stuttan boðskap. Hjá norðmanninum var herrópið: "Alt for Norge". Hildibjartur skuldi umboða donsku sjómenninar, men sum tjóðskaparmaður hevði hann ongan hug at rópa "Alt for Danmark". So hann rópti á føroyskum: "Í Føroyum skulu føroyingar ráða". Hesum fekk hann ongar trupulleikar av, tí eingin skilti hann!

Giftust í Newcastle
Umframt Kæmint veit Niels Juel um tveir aðrar føroyingar, sum búsettust í Newcastle.

Annars av teimum var Óla Jákup Fugloy av Kirkju. Hann fór úr Føroyum í 1940 við "Magaciennu", sum fór til Leith eftir eini last av kuli. Hon sigldi á land og gjørdist vrak. Óla Jákup fór fyrst til Edinburg, har hann búði hjá eini mostir. Síðan fór hann saman við øðrum føroyingum við danska farmaskipinum "Dagø", sum á heysti 1940 varð bumbað á Thames ánni. Síðan var hann við fleiri skipum. Hann kom, sum aðrir sjómenn, til Newcastle, har hann hitti busskonduktørin Elisabeth, sum hann giftist við í 1944.

Í 1943 fer hann aftur

við "Dagø", og vóru teir við til innrásina á Siciliu, sum var byrjanin til endan hjá Musslini. Hansara skipsfelagar góvu honum tað skoðsmál, at hann var ein álitismaður.

M.a. var Óla Jákup í Bari í Italia í 1943, tá ein sprengivanlukka kravdi 1.000 mannalív, og var hetta ein ógvuslig uppliving, men teir á "Dagø" sluppu undan. Óla Jákup sigldi næstan alt kríggið. Hann gjørdist sjúkur og tað vísti seg at vera tuberkular. Á sumri fingur tey dótrina Margaret Ann, men longu í desember 1945 andaðist Óla Jákup bert 33 ára gamal. Dóttirin hevur framvegis samband við ættina í Føroyum.

Ein av teimum, sum eisini var við "Magienne" var Hannis Durhuus úr Vestmanna. Hann fór eisini at sigla, og var eisini saman við Óla Jákup við "Dagø".

Hin føroyingurin er Sámal Olvhøj úr Elduvík. Eingin visti nakað um hansara sigling fyrr enn hann kemur á land í Bretlandi í 1942, og verður vístur til at fara til Newcastle, har hann fekk loyvi at vera ein mánað, og so skuldi hann út aftur at sigla. Hann sigldi út frá Newcastle og giftist 20. oktober 1945 við Emely, og fingur tey sonin Poul. Tey fluttu til Føroyar, har sonurin Karl Martin varð føddur í 1948. Tey fluttu aftur til Newcastle, har sonurin Michael varð føddur í 1954. Sámal hevði ymiskt arbeiði, gjørdist so sjúkur og doyði í 1964. Einkjan hevur saman við synunum verið í Føroyum og vitjað síðan tá.

BÁTAR · LEYSAMOTORAR · VIÐFESTISVOGNAR · TELTVOGNAR

Útsøla

Nú er møguleiki at gera kvettið

Vit selja nakrar av bátum okkara við stórum avsláttir, umframt at vit hava sera góð tilboð uppá Mercury leysamotorar.

STUBBIN

Kvívík · tel 421 805 · www.stubbin.fo

T Ó R S H A V N A R K O M M U N A

Tú hevur dirvið – vit hava starvið

Leiðari til Barnagarðin á Velbastað

Tórshavnar kommuna søkir eftir leiðara 40 tímar um vikuna til Barnagarðin á Velbastað, at byrja 1. mars 2006 ella eftir avtalu

Vit bjóða

- eitt áhugavert starv í einum nærumhvørvi, har náttúran hevur stóran leiklut í gerandisdegnum og har spælið fyllir nógv
- møguleika at seta dóm á stovnin
- møguleika fyri ráðgeving
- møguleika fyri eftirútbúgving

Vit vænta at tú

- ert útbúgvin pedagogur
- hevur leiðsluroyndir
- kanst arbeiða sjálvstøðugt og taka avgerðir
- hevur hugsjónir um virksemi í einum dagstovni
- hevur hug og áráði at skapa ein fjølbroyttan og tryggan gerandisdag, við virðing og umsorgan fyri tí einstaka barninum, foreldrum og starvsfeløgum

- kanst virka í góðum samstarvi við starvsfelagar og foreldur
- dugir væl at samskifta, bæði innan – og uttanhýsis
- ert opin fyri møguligum bygnaðarbroytingum
- hevur teldukunnleika á brúkarastøði

Setanarviðurskifti

Løn sambært sáttmála millum Føroya Pedagogfelag og Kommunala Arbeidsgevarafelag Føroya

Meiri fæst at vita

um starvið við at venda sær til Katrin Petersen, samskipara ella Jákup Simonsen, deildarleiðara tlf. 302010.

Umsókn

saman við viðmælum, royndum og upplýsingum um útbúgving skal vera Tórshavnar kommunu, Postboks 32, 110 Tórshavn í hendi í seinasta lagi mánadagin 20. februar 2006.

Les meira um størvini á www.torshavn.fo/leysstovr

www.torshavn.fo er at síggja á Býarbókasavninum, í Snarskivuni og í Kunningarstovuni

FF-blaðið

www.fiskimannafelag.fo

Vit hava útgerðina

- Flótitrol
- Snurpunótir
- Botntrol
- Aliútgerð
- Rækjutrol
- Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
 Bakkavegur 22
 530 Fuglafjørður
 Telefon 474 200
 Telefax 474 201

Tórshavn:
 Vestara bryggja 12
 100 Tórshavn
 Telefon 35 43 91
 Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Lars Jespersen: Hugleiðingar frá "Sjóvartún"

Lars var landkrabbi í nógv ár. Men so fór hann at roynd sjólvíð m.a. við "Sjóvartún". Hann hevur í hesum sambandi skrivað hesar hugleiðingar um lívið umborð:

Leivur og Bodil Eidesgaard

Um Ólavsøkuna skrivaði Jústines Eidesgaard drúgva grein um svanasongin hjá SJÓVARTÚNI, og var tað við sorgblíðni, at eg las ta drúgvu grein um bátin. Hjartað fór við hvørt upp at banka, og á kinn kendust táriní tíðum.

Tað var um páskirnar í 1998, at Leivur Eidesgaard ringdi til mín at varskógva, at sonurin Fróði manglaði ein mann og gav mær harvið tann besta kjansin, eg havi fingið í lívinum. Óroyndur, sum eg var, tók eg av beinanvegin og hevði mínar bestu dagar á havinum við tí ediliga farinum FD 392 SJÓVARTÚN úr Oyndarfirði.

Kreppuáriní vóru ikki av, og sum ein av teim, ið kendu sváran sviða av hesum árunum, og ikki minst mínum egnu árum, mynstraði eg fyrstu ferð umborð á línubáti sjálvan føðingardag mín í 1997. Leiðin gekk undir Ísland við línu, og vóru vit burtur í trýggjar vikur. Men eg var so mikið óheppin, at eg meiddi mær knæið rættiliga tíðliga á túrinum, og bleiv sjúkrameldaður, tá vit komu heimaftur. Hevði fingið lovað kjans, tá eg var fullførur aftur, men ikki frættist aftur.

Hesar trýggjar vikurnar undir Íslandi góvu mær brell at halda fram í hesum yrki, og tá ein lýsing eftir snellumanni tíðum var at hoyra í útvarpinum, royndi eg og slapp við. Var

Hildibrandur Anthoniussen úr Oyndarfirði

síðani við fleiri túrar, men varnaðist, at undir slíkum umstøðum áttu og kundu fiskimenn ikki liva, og tá eg av kleyvarskapi skiparans eisini kom til skaða og mátti liggja á landi, valdi eg, eins og restin av manningini, at mynstra av.

Landkrabbi við sjónáttúr

Hvat var nú at gera? Var vorðin 48 ára gamal, gingið alla skúlaleiðina til endaligt realskúlaprógv í Hoydølum, roynt eftir størvum, men trupult var tá at finna nakað. Tílvildin gjørdi, at eg ungur kom í bókhandlaralæru, og millum bøkurnar var eg í 27 ár, so hvør skuldi trúð?

Havið ella sjógvurin var mær tó ikki heilt ókendur, tí frá barnsbeini, hevði sjógvurin tó verið ein partur av mínum lívi. Pápa úr Hvalba og mammu úr Gilleleje, og skuldi ein ferðast ímillum, var sjógvurin einasta farleiðin.

Til Hvalbiar við Smyrli tað eina summarið, bei av bei, sum tá var, - næsta summarið við Tjaldrinum til Danmarkar, við millumstøð í Lerwick, - karamellurnar - og á ferðunum niður, gekk eg oftani tænarunum, sum teir tá kalladust, til handar. Líka legði eg um veðrið, eg fekk eina ella fleiri stubbasodavatn afturfyri.

Hetta hugrák er bert til

at gera vart við, at eg møguliga skuldi valt sjólvíð nakað fyrr í lívinum, men torført er at venda lagnuni - heilt ómøgulig.

Sjóvartún var nakað serligt Aftur til SJÓVARTÚN! Fyri tað fyrsta varnaðist eg, at huglagið millum manningina var heilt øðrvísi, enn eg áður hevði upplivað. Fittir menn, ágrýtnir og einki ónt orð at hoyra, og skiparin átti eisini sín part, at trivnaðurin var so góður innanborða. Hann hevði tann góða eginleika, at hann visti, at var væl farið um, sást tað aftur, og tað í stórt mál.

Góður kokkur var Fróði eisini, vit fingurunnudagsdøgverða hvønn dag, og tað til tíðina, - undantøk vóru, tá vit stóðu í nógvum fiski, og eingin okkara vildi heldur fara frá. Sjálvt fiskafrikkadellurnar hjá Bodil, sum vit altíð fingurunnudagsdøgverði, tá Fróði borðreiddi við grønmeti og smelti. Saltgrindin kom eisini væl við, til kaggarnir á bátadekkinum vórðu tómir.

Víst vóru vit forkelaðir, og sum onkur segði, at nógv var fyri, at hava langar vaktir og arbeiða hart, og so at fáa nakað av sær aftur millum túrarnar.

Eitt serligt fyrbrigdi var umborð á SJÓVARTÚNI, sum eg ikki havi hoyrt um áður, og tað var, at tá vit høvdu mynstrað og fóru at rigga koyggjurnar til, funnu vit altíð okkurt gott í koyggjunum, og tað var góðgæti, sukurláta og tilíkt. Tað gav so góðan hugna umborð frá byrjan, ein lítill gáva, men so stórt árin fyri allan túrin.

Tað ráddi ikki bara um at góðga sær umborð, tí sjálvandi skuldu vit hava nakað í lastina eisini, og tá stóðu vit við okkara snellum, og væl stóðu vit lið undir lið. Samstarvið var avbera gott, at mátti onkur frá, var tikið við báðum megin frá.

Lars við snelluna.
Hevur júst fingið ein rættiligan kalva.

Gott er at fáa ein drekkamunn ella eitt súrepli.
Erling Joensen úr Elduvík og Sjúrður Hammer av Toftum.

Væl lá fyrri hjá Fróða at koma í fisk, og túrarnar royndust flest allir heilt væl, men longu á mínum fjórða túri settu vit met, tá vit í Vestmanna landaðu 64.400 pund eftir seks fiskidøgum, - og tá fingur vit 6.70 kr/kg fyrri upsan.

Hetta vóru eisini góðir dagar á sumri, tá dagarnir við lúnningina vóru langir, men vit høvdu eisini hugnaløtur, meðan stímað bleiv, tá menn sótu og flustu appelsinur á hekkuni, meðan onkur lá undir bakkanum og fekk sær ein lúr. Víst góðar minniligar løtur.

Stórbarar oyggjar og djóralív

Eitt annað, sum dámdi mær væl, var at síggja oyggjar okkara, og ikki minst øðrvísi, soleiðis, ið tær háttar sær av sjónum. Havi gingið mong fjøll, upplivað manga stórbæra sjón, men at síggja landið av báti, er ikki minni stórbært. Tá vit lógu á Norðhavinum ella á Skeivabanka, hevði eg til fragd at navnfesta fjøll á landi og var tað ikki so einfalt, tí fjøllini broyttu skap, alt eftir hvørjari kós, vit lógu á.

Men tað var tó meiri enn so, at vit høvdu dagar, tá mjørki lá á leiðini, og tá kendist longsulin til heim, ið, men tá hendi tað ofta, at vit fingur óvantaðar gestir. Gestirnir vóru smáfuglar, ið vóru vilstir av landi. Har vóru steinstólpur, erla kongsdøtur, músabrøður og aðrir, men hóast teir høvdu funnið hvíld á báti okkara, var teim ikki lív lagað. Teim tørvaðu vætu, men hóast vit royndu at hjúkla um fuglarnar, drukku teir sjógv í seg, og tað gjørdi enda á teim. Aðrar óvantaðar vitjanir høvdu vit. Til dømis lá ein æðublikur hjá bátinum hált annað samdøgur úti á tjúgu fjórðingum, fyri okkum sera heimligt, men neyvan fyri blikin. Ein annan dag amaðist ein sildreki at bátinum, hevði kanska hug á honum. Sildrekin gjørdi fleiri ferðir undir kjølin miðskips, og bóru vit ótta fyri, at hann gjørdi seg inn á dergurnar, ið allar vóru úti, men so mikið av sjógv hevði hvalurin undan sær, at dergurnar fóru undan honum, eins og gardinur vórðu drignar frá og síðani fyri aftur.

Onkur av teim gráu vóru eisini framvið, men tey snoddaðu bara, áðrenn tey fóru víðari á rannsókn teirra.

Ein ávisur tryggleiki var at síggja land, meðan vit lógu á fiskileið. Vit kundu

Her man vera ein góður biti at fáa.

Gott er at koma heim aftur.

Hugni í lugarinum. Erling og Johan Ingvard Jensen av Toftum.

síggja sólina í líðunum, sóu ælini ganga, og minnist eg, at annan dag í juni mánaði í 1998 lá kavi í fjøllunum norðanfyrri, og kavaælini gingu. Hetta var á hásumri, og tá vit landaðu í Vestmanna eina viku seinri, lá kavi framvegis í fjøllunum.

Eingir dagar vóru líka, og gott var tað, hóast maðurin við snelluna bleiv spurður, hvussu gekk. Jú,

svaraði hann, tað gekk upp og niður!

Kalvar á dorgina Tann eina dagin í juli mánaði í 1998 fingur vit fyrrapartin ein kalva á eini dorgini, og tað var eitt satt baks at fáa hann inn, tí ikki høvdu vit gjørt okkum til at taka ímóti slíkum fongi. Hesin kalvi vá 168 pund, og tá hann var komin í lastina, skaffaðu

vit, og ikki var sørt av reypi at hoyra í messuni.

Fóru út á dekkið aftur at rekja dergurnar, ið vóru fløktar, tá kalvin kom upp. Men skjótt gingu allar snellurnar so lystiliga aftur, til maður boðaði frá, at fast var í botni, hóast snellan smátt um smátt dróg inn. Vit fingur boð at draga hinar dergurnar inn og gjørdi okkum til reiðar, at taka móti einum kalva

Her er komið væl á dekkið.

aftrat, tí okkurt stórt var á.

Drúgt er, tá bíðað verður og favnarnir taldir, men bráðliga kom hann undan kavi, stórir og døkkur. Tað sást beinanvegin, at hesin kalvi var munandi størri enn tann, vit høvdu fingið fyrrapartin. Hóast vit ikki vóru útgjördir til at taka slíkan fong inn á dekkið, eydnaðist tað tó við biti og sliti, og eitt sindur av snildi.

Kalvin vá 256 pund, so hendan eina dagin høvdu vit fingið 424 pund av kalva, meðan upsanøgðin av tí sama ikki bleiv tann stóra.

Óunnligar hendingar

Annan dagin eftir, haldi eg tað var, dróg mín snella spakuliga frá botni, og gjørdi vit okkum aftur klára at taka móti kalva. Hinar dergurnar drignar inn og bíðað var eftir, at favnarnir minkaðu. Tá ið um fimm favnar vóru eftir, var spenningurin í hæddini, men stutt fyri, at kalvin skuldi verið komin undan vatnskrupuni, var fongurin farin av. Tað eydnaðist okkum tó at síggja, at tað, sum datt av, hevði bjartan gulan lit, og tað undraði okkum. Sjálvur eri eg fullvísur í, at tað var eitt lík í sjóklæðum, eg hevði drigið av botni, tí ikki kenni eg nakran fisk, ið hevur slíkan lit, sum vit sóu. Gott tað sama, at vit ikki fingur fongin innanborða, men hvør hann var, fáa vit aldrin at vita.

Ein slík hending er óunnilig, men aðrar slíkar

upplivdi eg umborð á SJÓVARTÚNI, tí eina náttina droymdi eg, at eg sá eitt stórt tal av kópahesum kring bátin, kom upp á eitt tal av tjúgu, áðrenn eg vaknaði. Hevði onkustaðni lisið, at slíkur dreymur ella sjón vóru feigdarboð. Seinri sama dag ringdi kona mín og boðaði frá, at pápabeiggi hennara knappliga var farin somu nátt.

Ein er omanfyri skiparan

Sum nevnt vóru ikki allir dagar líka. Vit høvdu eisini vánaligt veður á feltinum, ofta heilt vánaligt, men eg føldi meg altíð tryggan, tí SJÓVARTÚN var ein bátur burturav, bæði í ódn og logn, og hevði eg álit á honum. Eg hevði eins væl í álit á Fróða, skiparan, ið altíð førði okkum til lands í øllum góðum, var fattur og róligur, so vit ikki kendu ampa, ein rættir yvirmaður. Vit høvdu eisini ein mann yvir honum, og Honum lat eg meg upp í hendurnar á beinan vegin vit lögdu frá landi, tí hóast alt var tað Hann, sum avgjörði, um vit komu til lands aftur.

Gav seg at býta, tá ódnarveður knappliga kom á okkum, at eg átók mær at fara aftur at lata hurðina til maskinrúmið aftur. Fingið hurðina væl í lás, fekk báturin ein harðan sjógv inn á síðuna og hevði eg beina kós fyri borð, men hóast einki var í at taka hetta litla eygna-brá, fekk giftiringurin hjá mær fatur á onkrum, og

Framhald á næstu síðu

Framhald av undanfarnu sfo

har hekk eg, bjargaður.

Fróði var ikki skiparin, ið lat okkum liggja úti í ódnarveðri, men tað kom meira enn so fyr, at fimm-dagarforsagnirnar ikki hildu mál, og tá valdi hann sum oftast at sigla inn. Kom fyr, at ódnarveður brast á uttan varsko, og tá kom eg at hugsa um bátarnar, ið í gomlum døgum stríddust til lands ella ikki komu aftur. Teir gomlu dugdu væl at lesa veður, heldur enn veðurfrøðingar í dag, men blivu eisini lumpaðir.

Inn komu vit altíð, og tað sum var so dæmlikt og tryggjandi var, at við fáum undantøkum stóð Leivur gamli fyr okkum og tók móti endanum, líka mikið um tað var dagur ella nátt, men altíð í ringum líkindum. So mikið umsorgan hevði Leivur fyr manning og báti, tað gloyma vit honum ikki.

Tá Heini tók um endan

Í sambandi við, at SJÓVARTÚN var sleipaður av Oyndarfirði at verða søktur, nevnið Jústines í blaðgreinini, at ein alibátur sleipaði hann út um grótkastið, áðrenn FISKIVARÐI tók við, kom eg at hugsa um eina illveðurnátt, vit komu inn á fjørðin og skuldu at landi. Komnir væl inn á fjørðin, høvdu tikið av fyr alirungunum og skuldu gera klárt til at fara inn í havnina, tá virkaði róðrið ikki. Hetta var ein ring stóða at koma í, og ættin lá av Hellulandi-num, so vandi var fyr, at vit endaðu í grótkastinum. Fróði var tó so snarhugsin, at hann purraði mannin á alibátinum út, til tess at hjálpa okkum. Tá róðurgreiðirnar ikki virkaðu, var nærliggjandi, at eitthvørt var galið aftur í róðurkassanum, og so var. "Nýggjur" maður umborð var sjálvur Heini Dahl, og hann varnast

oljuleka. Róðurkassan varð tikin av og farið var at bota um, Heini fremstur, og eydnaðist teimum at fáa tamarhald á bátinum. Alibáturin lá hjá okkum sum trygd, men inn komu vit, eisini ta ferðina. Hugsu nú við mær sjálvum, at Heini Dahl var við á hesum seinasta túri, og alibáturin, sum eg haldi nevndist BÁTSHØVDIÐ, kom okkum til hjálpar. Í greinini hjá Justinesi, nevnið hann, at Heini sigur dýpið í Djúpunum er kirkjugarður, og hugsu eg víðari, at kanska var tað sjálvur BÁTSHØVDIÐ, ið sleipaði SJÓVARTÚN út úr bátahylinum, hann hjálpti okkum innum ta náttina.

SJÓVARTÚN bleiv liggjandi við bryggjuna og loysti ikki aftur. Hevði hugsað mær, at var tað upp til mín sjálvan, mynstraði eg aftur uttan at blunka, men móti kartelvirksminum her á landi, kunnu vit ikki kappast. Kann ikki gloyma SJÓVARTÚN, friður verið við Leiv Ejdesgaard og hansara umsorgan fyr mann-ingini, saman við Bodil. Takk til Fróða, og góða eydnu við FISKIVARÐA.

Fyr ikki, at henda grein skal gerast ein sorgarsøga, loyvi eg mær at nevna eina stuttliga søgu, tá vit á dekinum lurtaður eftir Náttarravnunum:

Spurningurin var: Hvør fuglur var vorðin búfuglur í Føroyum?

Eingin lurtari fann fram til henda fugl, men seinasti luttarin helt tó fyr, at tað var neyvan kanariunum. Fróði var tó so snarhugsin, at hann purraði mannin á alibátinum út, til tess at hjálpa okkum.

Tá róðurgreiðirnar ikki virkaðu, var nærliggjandi, at eitthvørt var galið aftur í róðurkassanum, og so var. "Nýggjur" maður umborð var sjálvur Heini Dahl, og hann varnast

Vertirnir bóðu hann skjóta, men hann helt seg ikki til, vildi ikki gera seg fyr skommum.

Eftir fleiri áheitanir, skeyt hann KYLLINGUR!

Lars Jespersen

Okkara maður í Kanada:

Eitt gott tjóðartingsval fyr landið

Vit hava frætt frá Anfinn Mikkelsen, sum ger viðmerkingar til tjóðartingsvalið, sum var í Kanada herfyri. Anfinn er kendur av okkara lesarum frá okkara vitjanum í Kanada og Alaska í 2002 og 2003. Serliga áhugaverdar vóru tær greinir, sum vit høvdu um indianarar í Kanada. Her átti Anfinn sín part vegna hansara góða kennskap til hesi fólkin. Anfinn kemur úr Leirvík, men foreldrini hjá honum Petur og Katrína vóru úr Gøtu. Hann er giftur við Jytte f. Jensen, úr Kollafirði. Tey búgva nú nakað norðanfyr Vancouver. Anfinn greiðir frá um valið:

Tað kann vera, at nakrir av lesarunum hjá FF blaðnum hava áhuga fyr canadiska valinum, tí politiskt eru Føroyar og Kanada ikki so ólík lond: Bæði londini hava demokratiskt stýri, bæði hava stóran fiskiskap og stórar fiskigrunnar av verja og bæði leita eftir olju. Í báðum londunum er eisini ein tjóðveldisflokkur. Her er tað Bloc Quebecois, sum hevur sín størsta stuðul í tí fransktalandi provinsini Quebec. Um hetta síðsta evni fara vit óivað at hoyra meira frá teirri nývaldu konservativu stjórnini.

Valúrslitið bleiv meira ella minni, sum bløðini høvdu spáað.

Konservativu flokkurin vann valið og gjørdist størsti flokkur, men fekk tó ikki meiriluta. Teir fingi 124 sessir.

Floksleiðarin er Stephen Harp, og hann er bert 47 ára gamal.

Liberalu flokkurin tapti og fekk 103 sessir. Teir gingi nógv aftur og mistu stjórnarvaldið, sum teir nærum óbrotið hava havt í ártíggir.

Floksleiðarin er Paul Martin, 69 ára gamal.

Bloc Quebecois, fekk 51 sessir og gekk aftur.

Floksleiðari er Gille Duceppe, 59 ára gamal.

NDP New Democratic Party, javnaðarflokkur, fekk 20 sessir og gekk fram.

Floksleiðari er Jack Layton, 56 ára gamal.

Gott fyr Kanada Valúrslitið verður eftir bløðunum her at døma gott fyr Kanada. Politiskt er landið ikki lætt at stjórna, tí tað er so stórt, og fólkið er fjølbroytt.

Tað góða við hesi nýggju stjórnini er, at hon mótegis undanfarnu stjórn, hevur umboðan frá øllum pørtum av landinum, t.v.s. provinsir (landspartar) og territories (landaøki).

Anfinn og konan Jytte.

Høvuðsgrundin fyr, at tann liberalu flokkurin tapti valið var, at nakrir av teimum liberalu tinglimunum blivu avdúkaðir at vera korrúptir í teirri sokallaðu "sponsorshipgølu". Tað kom fram í ljósið, at stórar nøgdir av peningi (yvir 200 milliónir can. \$), sum vóru játtaðar til at bota um viðurskiftini millum Quebec og restina av Kanada at figgja ávísar mentunarligar fyrirtekur í Quebec, endaðu í lummum á nøkrum góðum vinmonnum hjá tí liberalu flokkinum.

Áðrar grundir vóru, at teir liberalu vóru skulsettir fyr at vera ov afturhaldandi í at handheva lóg og landaskil í samfelagnum, serliga mótegis rúsevismuglarum og tilikum brotsmonnum.

Politiska mynstrið í Kanada Tað vanliga politiska mynstrið hevur verið, at tann liberalu flokkurin hevur verið sterkur eystantil í Kanada, serliga í tí fólkaríku provinsini Ontario, meðan tann konservativu flokkurin hevur verið væl umboðaður á vestantil í landinum, ið hevur tann nógv minna partin av fólkinum.

Síðani er tað Quebec provinsin, sum er nakað fyr seg sjálvan. Har hava

tann Liberalu flokkurin og Bloc Quebecois (tann fransktalandi sjálvstýrisflokkurin) í nógv ár kappast um valið og gera tað enn.

Áður hevði tann konservativu flokkurin ongan tinglim frá Quebec, men hesaferð vunnu teir 10 sessir, og fingi fótin inn. Hetta er eitt týðandi stig, sum væntandi verður gott fyr samanhaldið í Kanada.

Góður figgjarmálaráðharri, men... Tað skal leggjast afturat, at Paul Martin var figgjarmálaráðharri í nógv ár, áðrenn hann gjørdist forsætismálaráðharri. Sum figgjarmálaráðharri var hann avbera dugnaligur. Summir blaðmenn halda, at hann er ein tann besti figgjarmálaráðharri, ið Kanada hevur haft. Honum eydnaðist at broyta figgjarstøðuna hjá statinum frá stórar skuld til yvirskot. Kanada er tíska í dag tað einasta landi av teimum figgjarligu sterku G7 londunum, sum hevur haft yvirskot á figgjarlógini øll tey seinastu 8 árin.

Blaðmenn plaga oftani at siga, at ein góður figgjarmálaráðharri verður ongantíð ein góður forsætismálaráðharri. Hesaferð fingi teir so rætt. Tann nýggi forsætismála-

ráðharrin Stephen Harper er ein ungur dugnaligur politikari. Honum eydnaðist at endurreisa tann gamla "progressive conservative" flokk, sum var blivin nærum maktarleysur vegna innanhýsis klandur, sum endaði við, at flokkurin klovnadi í triggjar smærri flokkar, (Reform Party, Alliance Party og Progressive Conservative Party). Eftir 3-4 árum eydnaðist tað Stephen Harper at sameina hesar smærri flokkarnar í ein flokk, sum nú eitur The Conservative Party of Kanada, og hesin nýggi flokkur bleiv tann sum vann valið hóast harða móttøðu.

Høvuðsmálini Høvuðsmálini hjá nýggja forsætismálaráðharranum eru at:

- Rudda upp í politisku skipanini og gera figgjargongdina meira gjøgnumskygda.
- Lætta skattin fyr øll.
- Styrkja um verjuna, t.v.s. at staðfesta og verja landamarkini betur, íroknað sjómárkini og the High Arctic móti norði.
- Bota um sjúkrarøktina.
- Bota um undirvísingarmøguleikarnir hjá teimum ungu.

Sum alt í einum demokratiskum samfelagi kunnu góðar ætlanir bert fremjast eftir eitt langt orðaskifti í parlamentinum. Eitt eru teir flestu veljarar samdir um, at aftaná 13 ár við somu stjórn út í eitt ynskta fjøldin eina nýggja stjórn. Nú er hon so komin, og fyr tey flestu er hon vælkommin eins og tað nýggja árið.

- Góðgæti
- Víkubløð
- Soft ice
- Milk shake
- Bakaravørur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen

Sandavágur – tlf. 333839

Til minnis um Elsu Purkhús

Eftir 50 ár minnst vit framvegis Elsu og Jákup sum sólgælur í okkara barndómi

Næstseinstá týsmorgun ringdi Marita hjá Elsu og segði frá, at nú var mamma-an sloppin 93 ára gomul..

Hóast hetta ikki var óvantað, so fórdu hesi boðini tankarnar góð 50 ár aftur í tíðina. Hetta var í 1950-unum, tá umstøðurnar vóru so nógv øðrvísi hjá fólki, at tey ungu í dag ikki kunnu ímynda sær tað. Kreppa var í Føroyum, og tey fægstu høvdu meira enn til dagin og vegin, serliga á bygð.

Men á hvítusunnu 1953 hendir nakað sera spennandi. Mamma sigur okkum fyra heimaverandi systkjum frá, at vit skulu til Klaksvíkar at ferðast. Har átti hon eina vinkonu, sum hevði bjóðað okkum.

Hetta kundi ikki verið størri hending, enn um vit skuldu fara eina uttanlandsferð. Vit fóru til Klaksvíkar við gamla "Pride", sum sigldi uppá Gøtu mikudag og leygardag. Tað kann verða nevnt her, at hetta eisini var ein mjólkarruta hjá klaksvíkingum. Ávisir klaksvíkingar høvdu ein fastan mjólkardunk umborð Pride, sum bøndur í Gøtu fyltu, hvørja ferð Pride kom. Eina ferð um mánaðin var so ein brævbjálvi í dunkinum við gjaldinum fyri mjólkina, sum tá var 60 oyru liturin. Okkara "mjólkarkundi" í Klaksvík í fleiri ár var Jógvan Linklett.

Heima hjá Elsu og Jákupi

Tað var við stórum spenningsi, at farið varð av Gøtu og tann góða tíman, ferðin til Klaksvíkar tók. Har komu vit at búgva hjá Elsu og Jákupi Purkhús, sum búðu á Kósini. Har vóru fyra børn í húsi: Jóngerð, sum seinni gjørdist kend sum politikkari, og sum giftist við Niels á Velbastað, Marita, sum giftist við Birna Hansen á Norðoyri, Páll, sum hevði listargávur, og sum var eitt slag av filosoffi. Hann býr niðri og so er tað Jógvan, sum eg var javngamal við. Hann fekk sum ungur kall at fara til Íslands at boða gleðiboðskapin. Har búsettist hann og fekk familju.

Vit komu øll at ferðast har javnan, og vit øll systkin minnst ferðingina til Elsu og Jákup sum sólgælur í einum annars "triviellum" barndómi eftir nútíðar meti. Tey vóru øll so hjartalig fitt og blíð,

Hendan myndin er tikin á Trøllanesi í 1934 og hevur nakað við lívið hjá Elsu á Trøllanesi at gera. Tey báðir dreingirnir sum standa aftast eru f.v. Schønning Eysturoy, ættaður úr Útistovu, og Jóhannes úr Innistovu, sum datt oman árið eftir bert 18 ára gamal. Í miðraðnum eru: Jógvan Joensen, í Innistovu, síðan synir hansara Mikkjal, Thorstein og Poul. Síðan er tað Mikkjal, verfaðir Jógvan og Rosenmeyer Wolles, sum Elsa tænti hjá. Í fremsta rað: Johanna Mathea, í Innistovu, systir beiggjarnar í miðraðnum. Bert hon á myndini er á lívi og hon fyllir 100 ár í august. Tá vit hittu hana mánadagin las hon Familie Journal! Síðan kemur Elsa, sum man vera komin norður at ferðast. Næst Elsu er Anna Sofía, sum var mostir Johonnu Matheu, og hon tók ábyrgdina av húsinum, tá systir hennara, kona Jógvan, doyði. Síðan Jóna í Innistovu og seinast Louisa, systir Elsu. Tað verður sagt, at tað var ikki minni enn einki millum Louisu og Jóhannes.

og vit møttu einum hjartalag, sum vit ikki gloyma. Har var eisini okkurt spennandi, sum vit ikki kendu í Gøtu, nevniliga plátuspælara! Og eg minnst framvegis summar av plátunum. Systarnar minnst eisini tær framúr vælsmakandi dadlukøkurnar hjá Elsu! Og so var tað fergan hjá Óla Jákupi tvørtur um vágna. Har gjørdist kapping við tveimum fergum og bussi, og so var tað skjótt, at tað hvørki var bussur ella ferga.

Sjálvur kom eg at kenna meg sum húsfólk í hesum húsum á Kósini hjá Elsu og Jákupi alla teirra tíð. Minnst einaferð, at onkur sóknaðist eftir mær í Klaksvík, og tey ringdu til Jákup at vita, um eg var har. Hann svaraði aftur, at hann hevði ikki sæð Óla, men hann skuldi vita, um hann kundi vera inntørnaður í onkra song. Størri viðurkenning ber illa til at fáa!

Elsa mintist eisini til okkara á jolum. Hon plagdi eisini at senda jólapakkar við ymiskum góðgæti, og hetta var áðrenn tann jólaørskap, sum vit kenna í dag. Eg minnst framvegis "slikkipinnarar" við sukurlátu á, sum vóru í pakkunum, sum

vóru við at gera jólini meira jólalig. Slíkt hjartalag gloyma børn ikki.

Gjørdust vinkonur Havi onkuntíð hugsað um, hvussu tað bar til, at Elsa og mamma gjørdust vinkonur. Tær eru báðar farnar, so tað er ov seint at spyrja. Men tað var ein møguleiki, og tað var tann skjótt 100 ára gamla Johanna Mathea Skaale, sum býr á Ellisheiminum í Havn. Hon er, eins og abbi mamma, ættað úr Innistovu á Trøllanesi, tískil vóru tær trímenningar. Jú, hetta visti Johanna Mathea væl. Hon var komin til Havnar á Ólavssøku og vitjaði ommu og abba, ið var systkinabarn mammu hennara. Her hitti hon mammu, og hon fór við Johannu Matheu norður til Trøllanesar at ferðast. Har hon hittu Elsu, og var hetta byrjanin á teirra venskap, sum eisini kom at umfata onnur av systkjunum.

Út at tæna 13 ára gomul Elsa var dóttir Malenu, ættað úr Kunoy, og Jógvan

Elsa og Jákup, tá tey høvdu gullbrúðleyp.

lundar og eitt mál. T.v.s. fara til neyta eina ferð. Hetta var eitt avrik, sum tey fægstu kláraðu. Vanliga var roknað við at kunna royta 20 lundar um tíman. Tey bestu kláraðu 30. Elsa var í Uppistovu í eini 4 ár.

Seinni fór Elsa til Havnar. Sambandið við Uppistovu stóð við, tí har kom hon at tæna hjá Dánjali og Elspu á Dul. Elspa var úr Uppistovu. Allar dagar var sera gott samband við tey í Uppistovu. Óli kom ofta á gátt, og hann segði altíð: "Elsu eiga vit".

Síðan kom hon í húsið hjá Johan Evensen, "spinnaranum". Her kemur hon í samband við okkara áhugaverdu frásøgn um Onnu Evensen, sum vit endurprentaðu í 2003. Johan var nevniliga sonur Onnu, og hann var mikil framburðsmaður. Har kom hon eina tíð at arbeiða saman við tí nú 91 ára gomlu Ebbu Wang, sum gevur Elsu tað ummælið, at hon var: fitt, flink og ordilig.

Men at vera í Havn gav eisini Elsu høvi til at vitja sín sína vinkonu, Lisu, í Konradsbrekku. Tískil gjørdist hon ein vinur av húsinum og tók ofta til, hvussu væl hon varð mótikin har. Hetta var annars eitt heim, har fólk kendu seg væl, og tað eru onnur dømi um venskap fyri lívið, sum er knýttur her.

Giftist, fult hús av fólki

Elsa giftist í 1936 við Jákupi Purkhús, sum var sonur Katrinu og Pól í Køkinum í Kunoy, og tey bygdu á

Kósini. Har komu nógv fólk. Fyri tað fyrsta komu beiggjarnar hjá Elsu at búgva har styttri og longri tíðarskeið, tá teir fluttu úr Mikladali. Eisini búðu foreldrin hjá Jákupi hjá teimum í fleiri ár, eftir at tey vóru flutt úr Kunoy. Afturat hesum komu teirra bygðarfólk úr Mikladali og Kunoy ofta á gátt, ikki minst tá bíðast skuldi eftir farti, og ofta varð eisini gist. Tað kundi vera heilt nógv fólk í húsi, og tey vóru øll væl komin. Har var eisini hjartarúm.

Jákup var eisini eitt stás. Friðarligur og fyrkomandi. Hann var fiskimaður tey nógvu fyrstu árin. Fyrst eg minnst, sigldi hann við "Barskorð" í Kalsoynna og Kunoyinna. Einaferð søgdu teir, at allir av manningini, tríggrir í tali, kallaðust "Jage". Seinni arbeiðdi hann í nógv ár á ísvirknum á Kósini.

Jákup var tjóðveldismaður um ein háls. Fyrst eg kom til Klaksvíkar, var tá læknastríðið var í hæddini. Tey flestu kundu ikki torga Dimmalætting, tí hon var ímóti teimum 95%, sum stuðlaðu Halvorsen. Men lesast mátti hon kortini. Men fyri at sleppa frá at nerta við hana, varð hon lísini í vøttum!

Bert góð minnir Jákup doyði í 1990, 80 ára gamal. Elsa fekk ein ringan aldurdom. Eftir at hava havt eitt sera virkið lív, gjørdist hon sjúk 70 ára gomul. Hon var hampiliga væl fyri fyrsu árin, men versnaði so líðandi, og seinastu nógvu árin hevur Elsa ikki havt samband við síni. Men her hevur ættin tikið væl hond um tey bæði, og hetta er ikki minst galdandi fyri Maritu, sum hevur verið um mammu sína alla hesa tíð. Hetta er ein umorgan, sum skapar virðing millum tey, sum hava fylgt við, og hetta eiga tey at fáa alla møguliga viðurkenning fyri.

Tey vóru nógv, sum søgdu Elsu farvæl hendan dagin, hon fór til gravar. Talurnar yvir henni vóru góðar og beinraknar.

Hendan heilsan skal vera frá okkum í Tjørnustovu í Norðragøtu, sum allar dagar koma at minnst Jákup og Elsu sum ein sólgælur í okkara lívi.

Nýtt telefonnummar

Frá týsdegnum 7. februar 2006 hevur
Toll- og Skattstovan *eitt* telefonnummar.
Nýggja telefonnummarið er

35 26 00

Toll- og Skattstova Føroya
www.tollskatt.fo

Tíðindi um ein merktan tosk

Tann 25. januar 2006 fiskaði línuskipið “Eystnes” ein sera áhugaverðan tosk.

Teir vóru staddir vestan fyri Mykines og fiskaðu við línu, tá teir fingi ein tosk, ið var merktur við goymslumerki. Goymslumerkið sat inni í búkholum og ein gulur gummitráður stakk út úr einum holi, soleiðis at tað sást, at fiskurin var merktur.

Goymslumerkið skrásetur hita og dýpi fleiri ferðir um dagin.

Eg fati tað ikki

Harrin er hirði mín,
ongan sakn eg kenni.
Sl. 23,1

Bíbliuskúlanæmingurin skuldi hava morgunandakt fyri næmingunum. Hon hevði valt Sál 23, fyrsta ørindi, tí hon var so glað fyri sálmin. Hon skuldi lesa á norskurum: “Herren er min hyrde, mig fattes intet”. Hon kom at lesa skeivt, og las: “Herren er min hyrde, jeg fatter det ikke”. Tað, at hon las skeivt, gjørdi orðið ikki minni ríkt fyri henni og hinum.

Sálmur 23 er ikki ein vitska ella ástøðilig útsøgn um, hvussu Gud er. Sálmurin er ein persónligur vitnisburður av Dávidi. Hann kundi syngja og vitna um Harran, um náði, miskunn, umsorgan og varðveitslu hansara, tí soleiðis upplivdi hann Gud. Dagliga samlívið við Gudi prógvaði, at Gud var tann, sum hann segði seg vera.

At eitt Guds barn veruliga kann siga, at “Harrin er hirði mín, ongan sakn eg kenni”, ljóðar sum møsn fyri teimum vantrúgvandi - og av góðum grundum. Tey kenna ikki Gud og eru tí fremmand fyri náði, góðsku og ríkidømi hansara.

At sokallaði Guds børn eisini halda, at Dávid tekur í so rívan til, sigur meiri um tey enn um Dávid.

Bíbliunar samanhangandi vitnisburður tekur undir við Dávidi.

Um tú veruliga hevur Harran til hirða og setur alt álit títt á Jesus, tann góða hirðan, so eigur tú alt Guds ríkidømi í Jesusi - og kennir ongan sakn. Allur Jesus er tá tín. Alt Jesus eigur, vil hann býta við teg sum tín frelsari og bróðir.

Um tú kennir teg syndugan, fátækan, hjálparleysan, troyttan og einsamallan, so minst til, at rættvísi tín, ríkidømi títt, styrki tín, hjálp tín, friður tín er í Jesusi - og ikki í tær sjálvum.

Tá tú nú eigur alt hetta í Jesusi, tørvar tær so meira?

Tú, sum veruliga hevur Harran til hirða, kanst við undran vitna, “ongan sakn eg kenni”.

Tú kanst eisini taka undir við næminginum: “Harrin er hirði mín, eg fati tað ikki”.

*Frelsarin hirði mín góður er,
hjá honum eg einki sakni,
við hann fylgir í míni ferð,
tryggur eg sovi og vakni.*

Slb. 503

Føroya Maskin- og Sjómansskúli

Avloysarastarv sum skeiðslærari.

Starvið

Undirvísing í brunaverju, eldsløkking og roykkaving. Til- og avriggan í sambandi við skeið. Viðlíkahald av slækki- og aðrari útgerð.

Tey, ið fáa upplæring í eldsløkking á Brandskúlanum, eru í høvuðsheitinum: Sjófólk, slökkiliðsfólk og starvsfólk á virkjum og stovnum.

Førleikakrøv

Umsøkjarar skulu hava útbúgving sum skipsførari ella maskinmeistari, ella aðra útbúgving, sum kann javnmetast. Umsøkjari, sum eisini hevur útbúgving sum brunaumsjónarmaður, hevur fyrimum.

Neyðugt er, at viðkomandi er vanur at arbeiða við teldu.

Tann ið settur verður, skal hava góð samstarvsevni, vera fyríkomandi, ágrýtin og førur fyri at arbeiða sjálvstøðugt.

Setanarviðurskifti

Starvstíðin er 1 ár. Tann ið settur verður, skal byrja skjótast tilber.

Lønar- og setanartreytir, verða sambært sáttmála millum: Fíggingarmálaráðið og Felagið Maskinmeistaralærara saman við Fakfelag Sjómansskúlalærara.

Arbeidsstaðið er við Áir, tó verður nakað av undirvísing á Føroya Maskin- og Sjómansskúla í Tórshavn.

Umsóknir

Umsóknir skulu sendast til:

Føroya Maskin- og Sjómansskúla
Postrúm 104
Nóatún 2
FO-110 Tórshavn

Umsóknir saman við avriti av prógvum, og møguligum viðmælum, skulu vera Føroya Maskin- og Sjómansskúla í hendi í seinasta lagi: 13. februar 2006, kl. 12⁰⁰.

Nærri fæst at vita um starvið við at venda sær til: Signheðin Davidsen á tlf. 422354, ella Hans Johannes á Brúgv á tlf. 357501.

FØROYA MASKIN- OG SJÓMANSSKÚLI

Postrúm 104 • Nóatún 2 • FO-110 Tórshavn

Tlf. +298 357500 • Fax +298 357502 • farnav@farnav.fo • www.farnav.fo

Komandi blað

Í komandi blaði verður sum vant nógv av fjølbroyttum tilfari. Vit koma at hitta Sofus Poulsen aftur, og fer hann m.a. at greiða frá sjúkrahúsviðurskiftum í Klaksvík, sum hann minnst tey. Ein flokkur frá fiskivinnuskúlanum hevur vitjað flakavirki í Íslandi, og hevur hann áhugaverda frásøgn heim við sær. Sum greitt frá aðra staðni í blaðnum hevur Kári av Rógvi grein sum stýrisskipanina, har ikki er ósamdur við okkum. Vit fara eisini at hava minningarorð um fakkfelagsmannin Teddy Michelsen, sum doyði í vikuni. Tað verður eisini annað áhugavert tilfar.

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust
og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Pakningur úr kartong, bylgjupappi
og tjúkkum pappi, plastikki og
øðrum tilfari til idnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur • Pakkiutgerð
Maskinur • Arbeidsklæði Trygdarutgerð •
Knivar • Tilsetning • Sekkir • Plattar • Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari
...sjálvandi til besta prísini!

FARPACK

Smyrilvegur 5 · P.O. Box 3099 · 110 Tórshavn · Føroye Islands
Tel +298 35 3000 · Fax +298 35 3010 · farpack@farpack.fo
www.farpack.fo

PRÍSUMBUR

Aldri áður hevur tað verið so lætt og so bíligt at
ferðast til Danmarkar við egnum bili!

1 FERÐANDI + BIL 500,-

2 FERÐANDI + BIL 1.000,-

2 VAKSIN + 2 BØRN + BIL 1.500,-

Prísirnir eru fyrri ferðina fram og aftur

Oljuavgjald á kr. 120,- fyrri hvønn og avgreiðslugjald á kr. 120,- fyrri
hvørja bílegging er ikki íroknað nevndu prísir.

SMYRIL LINE · J. BRONCKS GØTA 37
P.O. BOX 370 · FO-110 TÓRSHAVN
TLF 34 59 00 · FAX 34 59 50
BOOKING@SMYRIL-LINE.FO

WWW.SMYRIL-LINE.FO

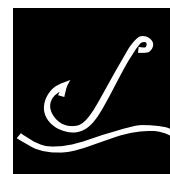
**Vit hava stórt úrval
av fiskireiðskapi
til línu og snellu**

Svøvlalínu frá 3,5 til 9 mm. Tit avgera sjálv,
hvussu langt skal vera millum svøvlarnar.

Húkar í ymsum støddum og sniðum. Rippaðir og órippaðir.
Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

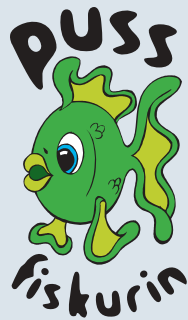
Eisini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk.
Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
FO-620 Runavík · Tel. 473000

SNØRISVIRKIÐ
FO-700 Klaksvík · Tel. 455254

GLÆMAN
FO-100 Tórshavn · Tel. 318600

Mannaátarin kemur inn í matstovuna um borð á einum ferðamannaskipi og tænarin sigur við hann: "Vilt tú síggja mat-skránna?" "Nei takk, lat meg heldur síggja mann-ingarlistan".

Søgufrøðingurin segði starvið frá sær, tí hann helt ikki nokur framtíð var í arbeiðinum.

So var tað maðurin, sum setti súkluna við síðuna av seingini, tí hann var troyttur av at ganga í ørðviti.

Hvat er munurin á eini vermóður og eini gás? Tann eina hevur breiða rumpu, larmar illa og hevur lítlan heila. Hitt er ein fuglur.

"Petur, hvat hendi í Jerusalem á páska?" Spyr lærarin í kristni. "Eg veit ikki", svarar Petur. "Eg var í Svínay og vitjaði ommu".

Petur spyr ensktlæran: "Hví skulu vit læra enskt?" "Jamen Petur, helvtin av heimsins íbúgvum tosa jú enskt." "Er tað kanska ikki nokk?"

Føroyingurin Jón Mikkelsen:

Fingið heiðursbræv í Canada

Vit hava nýliga frætt úr Kanada, at kanadiski føroyingurin, Jón Mikkelsen, sum fleiri av lesarunum av FF blaðnum kenna, hevur fingið heiðursbræv frá lærdu Háskúlanum í Kanada. Hann vann heiðursbrævið fyri gott hegni og dugnaskap sum kennari (professor assistant), og sum leiðari av starvstovuni í maskinverkfrøði hjá UBC, The Universitet of British Coloumbia, sum er vestasti statur í Kanada.

Heitið á heiðursbrævinum er: The Wigton Fellowship Award. Tað verður givið eina ferð um árið, fyrstu ferð í 1987. Kappingin er millum allar teir lærdu háskúlnar í Kanada, sum eru 32 í tali. Allir háskúlakennarar og professarahjálparar kunnu verða innstillaðir til henda heiður. Mannagongdin er, at hvør einstakur háskúli velur sítt evni, og so velur ein felagsnevnd fyri allar háskúlnar ein vinnara, og hesa ferð bleiv tað Jón, sum fekk henda heiður.

Sum vit fyrr hava sagt frá, hevur Jón umframt kennarastarvið fleiri jørn í eldinum. Hann umboðar UBC í ymiskum almennum nevndum, sum til dømis:

Betran av fiskireiðskapi til burðardyggja laksaveiði hjá indianarum. Hansara "fiskahjól" er fyrr umrøtt her í blaðnum. Umrøðan kann lesast á okkara heimasíðu, blað nr. 276.

Jón saman við konu og børnum.

Her síggja vit fiskahjólið til burðardyggja laksaveiði, sum Jón hevur ment.

Granskan av møguleikum fyri oljuvinnu á vesturstrond Kanada við serligum atlit at fiskivinnuni.

Granskan av møguleikum fyri orkuvinnu úr

havinum. Henda er enn á byrjunarstigi. Tað kundi væl hent, at vit í Føroyum kundu fingið nyttu burtur úr royndunum hjá Jóni. Vit vilja fegin vera millumlið, um tað hevur áhuga.

Hesi arbeiði hava, saman við øðrum, uttan iva stuðlað uppundir, at Jón fekk The Wigton Fellowship Award fyri árið 2005, sum umframt heiðurin eisini gevur eina upphædd,

sum er 3.000 kanadiskar dollarar.

Jón er sonur Jytte og Anfinn Mikkelsen, sum hevur skrivað frásøgnina frá kanadiska valinum aðrastaðni í blaðnum.

Jón og Óli Jacobsen hittust á ein sjáldsaman hátt í 1994, tá báðir lutóku á eini fiskivinnustevnu á Vancouver Island vestast í Kanada. Tá hendi tað helt sjáldsama, at umboð fyri altjóða felagskapin ITF og fyri Kanada vóru fermentingar og ættaðir úr sama túni í Norðragøtu, sum lá hinu megin knøttin!

Hóast Jón ongantíð hevur búð í Føroyum, tosar hann heilt væl føroyskt. Hann var saman við restini av familjuni í Føroyum í 2004. Hann er giftur við Andreu, sum er av norskari ætt, og tey eiga børnini Else Kristine og Finn Ivar.

Deildin á læra háskúlanum í British Columbia fyri "mechanical engineering" er errin um henda heiður og hesa viðurkenning, sum Jón hevur fingið. Tað sama er ættin hjá honum í Kanada.

Vit kunnu eisini vera errin í Føroyum. Jón hevur saman við sínum foreldrum og systkjum verið við til at seta Føroyar á heimskortið í einum av heimsins størstu londum. Tað kunnu vit vera errin um, og vit senda honum okkara heilsan.

Citatfalsanin hjá Fagnaðargonguni - Eitt ískoyti til Jenis av Rana

Tað er eingin ivi um, at myndin av teimum forfylgdu samkyndu í Føroyum er skapt av teimum stóru fjølmiðlunum fyri at káva útyvir veruligar trupulleikar í samfelagnum, sum teir ikki nerta, nevniliga almenna rættarloysið í Føroyum og so egnu ússaligheit hjá fjølmiðlunum.

Fólk kunnu sjálvi meta um, at ein av fremstu mótstøðumonnum móti nasismuni verður nýttur í samband við føroysk samkynd. Og so enntá at fara at falsa Niemøller fyri at

fáa hann at hóska inn í henda boðskapin!

Men tað er hugvekjandi, at hóast hesa grovu citatfalsan, nú klývur eingin í tvey. Teir fjølmiðlar sum vóru við at skræða skinnið av hvalvíkspresti og Gerhard Lognberg fyri teirra óhepnun útsagnir um samkynd kloyva ikki í tvey, nú talan er um beinleiðis citatfalsan frá hinari síðuni.

Hetta vísir bert hvussu "óheftir" hesir fjølmiðlar eru, og hvussu óálítandi teir eru. Hetta vísir eisini teirra "tollyndi", tá tað

ræður um at manipulerað við veruleikan fyri at rækka sínum máli.

Vit sita í hesum døgum og øtast um, hvussu muslimar verða østir upp á einum grundarlagi, sum er ein snaring av veruleikanum.

Men spurningurin er, um ikki júst hetta mál er prógv fyri, at vit kunnu neyvan kasta nøkrum nakað fyri.

Í blaði nr. 351 høvdu vit eina grein m.a. um Martin Niemøller. Her endurgóvu vit hesi hansara kendu orð:

"Tá ið nazistarnir tóku kommunistarnar, segði eg einki, tí at eg var ikki kommunistur. Tá ið teir tóku jødarnar, segði eg einki, tí eg var ikki jødi. So tóku teir fakfelagsovastarnar. Eg segði einki, tí at eg var ikki limur í nokrum fakfelag."

Falsanin: So komu teir eftir teimum samkyndu, men eg tagdi tí eg var ikki samkyndur.

At enda tóku teir meg - men tá tordi eingin, at klúgva í tvey longur."

Fyri at fáa boðskapin leygardagin á Vaglinum at

passa við endamálið við tiltakinum, verða tey samkyndu sníkt inn í tekstin, sum um hetta er nakað ið Niemøller hevur skrivað. Endamálið er greitt at fáa skapt eina kenslu av felags lagnu hjá føroyskum samkyndum og týskum jøðum.

Í FF-blaðnum nr. 348 og 349 kann lesast um lagnuna hjá bert einari týskari jødafamilju. Greinirnar eru eisini á okkara heimasíðu: www.fiskimannafelag.fo

Tað er óneyðugt at siga meira um hetta.